

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Tuomas Huhtamäki

Suomalaiset nuoret sijoittajina

Sijoittamisaktiivisuus vertailussa (Yliopisto / Ammattikorkeakoulu)

Liiketalous
2017

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Tuomas Huhtamäki
Opinnäytetyön nimi	Suomalaiset nuoret sijoittajina
Vuosi	2017
Kieli	suomi
Sivumäärä	60 + 6 Liitettä
Ohjaaja	Jukka Paldanius

Aihe tutkimukselleni syntyi omasta kiinnostuksestani sijoittamiseen. Olen itse opiskellut sijoittamista vapaa-ajallani, sekä päässyt tutustumaan aihepiiriin onnekseeni myös nykyisen työni kautta. Työni tutkimusongelma ”Vaikuttaako koulutustausta sijoittamisaktiivisuuteen liiketalouden opiskelijoilla?” on hyvin mielenkiintoinen sekä tärkeä myös kansantaloudellisesti ajateltuna. Tutkimukseni tehtävä oli selvittää, mikäli eroja on ja mistä mahdolliset erot syntyvät?

Tutkimukseni teoriaosuuden laatimisen apuna tutustuin useaan sähköiseen- sekä kirjalliseen lähteeseen. Itse tutkimus toteutettiin kvantitatiivisena tutkimuksena, johon saatiin varsin kunnioitettava otanta.

Kyselyn tuloksista saadut havainnot osoittivat, että suomalaiset nuoret ovat kiinnostuneita sijoittamisesta. Opiskelijoista yli 80 prosenttia toivoi saavansa lisää opetusta koskien sijoittamista sekä säästämistä. Opiskelijat seurasivat taloutta koskevia uutisia vaihtelevasti ja koulutustausta näytteli merkittävää roolia tällä saralla.

Avainsanat: piensijoittamien, sijoittaminen, säästäminen, talous

ABSTRACT

Author	Tuomas Huhtamäki
Title	Suomalaiset nuoret sijoittajina / Young Finns as Investors
Year	2017
Language	Finnish
Pages	60 + 6 Appendices
Name of Supervisor	Jukka Paldanius

I have been interested in investing and economy for quite a long time. My current work is as well related to investing, so it was natural choice for me to write my thesis about this subject. The goal of my thesis was to find out if there are differences between the students who are studying in University and with the students who are studying in University of Applied Sciences when it comes to investing.

The theory used in this thesis consists of different internet sources, literature and some articles I found from various newspapers. The research method I chose to use was Quantitative research. This method matched perfectly with my goals for this work and with the way I had decided to do this research. I received a great deal of responses which was a good thing for the reliability of my research.

The results that I received were very interesting. I found out that youth in Finland are very interested in investing and follows news regarding economy quite actively. Finnish students would also like to get much more education about the economic subjects. I found out that the school you are studying in, plays a significant role in whether you will become an investor or not.

Keywords: Investing, savings, economy

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	POHJAA OPINNÄYTETYÖLLE	8
1.1	Työn tausta ja tarkoitus	8
2	YLEISESTI SJOITTAMISESTA, SÄÄSTÄMISESTÄ JA OMAIUUUSLAJEISTA.....	10
2.1	Miten sijoittaminen ja säästäminen eroavat toisistaan?.....	10
2.2	Pörssi ja sen toimintaperiaatteet.....	11
2.3	Miksi yritykset laskevat osakkeitaan liikkeelle?.....	12
2.4	Yleisimmät omaisuuslajit.....	12
2.5	Inflaation vaikutus varallisuuteen	19
2.6	Yleisimmät välittäjäpalvelut	19
3	MITEN SUOMALAISET SJOITTAVAT?	20
3.1	Suomalaisten yleinen sijoittamisaktiivisuus	20
3.2	Suomalaisten nuorten sijoituskäyttäytyminen	21
3.3	Korkoa korolle teoria ja nuoret	22
3.4	Sijoittaminen Ruotsissa.....	22
4	OMA TUTKIMUKSENI SUOMALAISTEN NUORTEN SJOITTAMISKÄYTTÄYTYMISESTÄ.....	24
4.1	Työn tavoite	24
4.2	Tutkimusmenetelmä.....	24
4.3	Miten tutkimus toteutettiin?.....	24
5	TULOKSET KOULUITTAIN	25
5.1	Saapuneet vastaukset	25
5.1.1	Kyselylomakkeet suomeksi:.....	25
5.1.2	Kyselylomake ruotsiksi:.....	25
5.2	Koulukohtaiset tulokset lyhyesti.....	26
5.2.1	Svenska Handelshögskolan.....	26
5.2.2	Vaasan ammattikorkeakoulu	31
5.2.3	Vaasan yliopisto	36
5.2.4	Yrkeshögskolan Novia	41

6	YHTEENVETO TULOKSISTA.....	46
	6.1.1 Kysymykset liittyen vastaajien sijoitusprofiiliin.....	49
	6.1.2 Kysymykset koulutusohjelmasta.....	52
	6.2 Itsearviointi koulusta sekä omista taidoista	52
7	LOPPUPÄÄTELMÄT	54
	7.1 Tutkimuksen luotettavuus ja kehitysehdotukset?	54
	7.2 Oman oppimisen arviointi.....	54
	7.3 Tiivistelmä tuloksista	54
8	LÄHTEET	56

LIITTEET

KUVIO- JA TAULUKKOLUETTELO

Kuvio 1. ETP-tuotteet. (Ruutukaappaus).....	14
Kuvio 2. Pörssisäätiön tutkimus (Ruutukaappaus)	21
Kuvio 3. Graafista materiaalia vastauksista	47
Kuvio 4. Graafista materiaalia vastauksista	47
Kuvio 5. Graafista materiaalia vastauksista	48
Kuvio 6. Graafista materiaalia vastauksista	49
Kuvio 7. Graafista materiaalia vastauksista	52
Kuvio 8. Graafista materiaalia vastauksista	53
Kuvio 9. Graafista materiaalia vastauksista	53
Taulukko 1. Svenska Handelshögskolan 1.....	26
Taulukko 2. Svenska Handelshögskolan 2.....	27
Taulukko 3. Svenska Handelshögskolan 3.....	28
Taulukko 4. Svenska Handelshögskolan 4.....	29
Taulukko 5. Svenska Handelshögskolan 5.....	30
Taulukko 6. Vaasan ammattikorkeakoulu 1.....	31
Taulukko 7. Vaasan ammattikorkeakoulu 2.....	32
Taulukko 8. Vaasan ammattikorkeakoulu 3.....	33
Taulukko 9. Vaasan ammattikorkeakoulu 4.....	34
Taulukko 10. Vaasan ammattikorkeakoulu 5.....	35
Taulukko 11. Vaasan yliopisto 1.....	36
Taulukko 12. Vaasan yliopisto 2.....	37
Taulukko 13. Vaasan yliopisto 3.....	38
Taulukko 14. Vaasan yliopisto 4.....	39
Taulukko 15. Vaasan yliopisto 5.....	40
Taulukko 16. Yrkeshögskolan Novia 1.....	41
Taulukko 17. Yrkeshögskolan Novia 2.....	42
Taulukko 18. Yrkeshögskolan Novia 3.....	43
Taulukko 19. Yrkeshögskolan Novia 4.....	44
Taulukko 20. Yrkeshögskolan Novia 5.....	45

LIITELUETTELO

LIITE 1. Frågeformulär

LIITE 2. Kyselylomake

1 POHJAA OPINNÄYTETYÖLLE

1.1 Työn tausta ja tarkoitus

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on tutkia ja selvittää ilmeneekö ammattikorkeakoulussa liiketaloutta, sekä yliopistossa kauppatieteitä opiskelevien opiskelijoiden välillä eroja sijoitusaktiivisuudessa. Pyrin myös selvittämään, miten hyvin opiskelijat tuntevat sijoittamisen/säästämisen asioita, sekä kokevatko opiskelijat, että heidän oppilaitoksessaan on käyty läpi tarpeeksi tämän aihepiirin asioita. Ihminen, joka ei ole taloudellisiin seikkoihin perehtynyt, eikä välttämättä taloudenhoidosta ole niin kiinnostunut, voisi kysyä, että miksi tällaista asiaa on tärkeä tutkia?

Nykypäivänä sijoittaminen sekä säästäminen ovat varsin tärkeä osa ihmisen elämää, halusi ihminen sitä tai ei. Mikäli ihminen hoitaa aktiivisesti taloudellista tilannettaan ja ymmärtää eri vaihtoehtojen seuraukset, on todennäköistä, että hänen henkilökohtainen taloutensa pysyy kunnossa, jolla taas on tutkitusti monia positiivisia sekä kauaskantoisia seurauksia. On nimittäin tutkittu, että ihmiset joilla on matalampi koulutus ja jotka kuuluvat matalampiin tuloluokkiin, sairastavat enemmän sekä kuolevat nuorempina kuin verrokkiryhmän koulutetummat ja varakkaammat ihmiset. (THL 2010) Voidaan siis sanoa, että pitkällä aikavälillä sijoittaminen/säästäminen tukee siis jopa terveyttä ja pitkää ikää.

Edellä mainittujen seikkojen lisäksi sijoittaminen myös opettaa ihmistä. Sijoittaminen kun pohjimmiltaan perustuu paljolti riskien hallintaan ja niiden ymmärrykseen. Koska ihmisellä on luontainen taipumus ”kiintyä” varallisuuteensa, opettaa sijoittaminen ihmisen laskelmoivaan sekä arvioivaan käyttäytymiseen, sillä impulsiivisella käytöksellä hyvin todennäköisesti ei tule menestymään arvopaperimarkkinoilla, ainakaan pitkällä aikavälillä. Riskienhallinnan omaksunta tulee varmasti olemaan hyödyksi elämän muillakin osa-alueilla.

Miten tämä sitten liittyy nuoriin? No seurataan sanontaa, minkä nuorena oppii, sen vanhana taitaa. Sijoittaminen on kuitenkin tämän sanonnan sanoman lisäksi järkevää aloittaa nuorella ikää jo pelkästään korkoa korolle -teorian vuoksi. (Tästä lisää tuonnempana)

Pyrin siis selvittämään, kokevatko opiskelijat saaneensa tarpeeksi tietoa sijoittamisen/säästämisen mahdollisuuksista koulutusohjelmassaan. Ovatko he mahdollisesti aloittaneet sijoittamaan/säästämään taloutta käsittelevien kurssien kannustamana? Haluan ylipäätään selvittää, miten aktiivisia opiskelijat ovat sijoittamaan. On tärkeää, että opiskelijat opinahjosta riippumatta ymmärtävät taloudellisten asioiden tärkeyden.

Työn alkuvaiheessa käyn läpi sijoittamisen ja säästämisen eron, esittelen yleisimmät omaisuuslajit sekä näiden perusidean ja sen, mihin tuotto perustuu näiden tuotteiden kohdalla. Käyn myös läpi muutamia erilaisia kaupankäyntipalveluja sekä syyt siihen, miksi kauppaa käydään ja mitä hyötyä siitä on henkilölle itselleen, sekä yrityksille, jotka ovat esimerkiksi päättäneet listautua pörssiin ja näin ollen kaupankäynnin kohteeksi.

Tämä helpottaa ymmärtämään lopullista analyysiä, sillä tuloksia on helpompi tulkita, kun ymmärtää mistä puhutaan.

Tutkimusongelma

Vaikuttaako koulutustausta sijoittamisaktiivisuuteen liiketalouden opiskelijoilla?

Tutkimuskysymys

Miten eri koulutustaustan omaavat opiskelijat kokevat sijoittamisen/säästämisen asiat?

2 YLEISESTI SIJOITTAMISESTA, SÄÄSTÄMISESTÄ JA OMAISUUSLAJEISTA

2.1 Miten sijoittaminen ja säästäminen eroavat toisistaan?

Kun selaa eri rahalaitosten sivuja, törmää väkisinkin kategoriaan ”sijoittaminen ja säästäminen”. Mikä tämä kategoria on ja mitä se pitää sisällään? Miksi sijoittaminen ja säästäminen tuodaan ilmi eri käsitteinä? Eikö molemmissa ole tarkoituksena oman taloudellisen tasapainon säilyttäminen ja mahdollisesti kasvattaminen?

Ajattelin lähteä opinnäytetyössäni liikkeelle avaamalla vähän sijoittamisen ja säästämisen maailmaa, sillä ne todella eroavat toisistaan ja myös kuvaavat hyvin talousmaailman laajuutta sekä muokkautuvuutta. Termit *säästäminen* ja *sijoittaminen* pitävät sisällään valtavan määrän taloudellisen hyvinvoinnin kannalta olennaisia tuotteita ja ne myös kuvaavat sitä maailmaa, josta jokaiselle löytyy jotain. Kaikki nimittäin eivät ole *Warren Buffetin* (yksi maailman menestyneimmistä sijoittajista) kaltaisia talousneroja, eikä kaikkia ihmisiä kiinnosta alkuunkaan sijoittaminen. Siksi on hyvä sisäistää, että säästämiskategorian alta löytyy monia hyviä tuotteita henkilöille, jotka eivät itse halua olla aktiivisesti seuraamassa tuotteitaan sekä niiden kehitystä, vaan käyttävät vapaa-aikaansa mieluummin toisin. Vastaa- vasti on hyvä tiedostaa, että mahdollisuuksia ja erilaisia tuotteita on kosolti tarjolla, mikäli henkilö haluaa aktiivisesti etsiä varoilleen käyttöä ja hakea mahdollisesti suurempia tuottoja. Tärkeintä on, että ihmiset ymmärtäisivät markkinoiden tarjoamat mahdollisuudet ja halutessaan osaisivat hyödyntää niitä. Varallisuus kun tukee hyvinvointia.

Säästäminen

Usein ihmiset, jotka säästävät, säästävät jotain tarkoitusta varten. He säästävät pitempiaikaisesti mahdollisesti uutta autoa varten tai lyhytaikaisesti vaikkapa rentouttavaa lomamatkaa varten. Se mikä näillä kahdella esimerkillä on yhteistä, on se, että varat aiotaan käyttää ja varojen tulee olla nopeasti/helposti saatavilla kun niille on käyttöä ja koska varojen tulee olla nopeasti saatavilla, ei riskikään voi olla järin suuri, sillä muutoin varat voisi joutua realisoimaan huonolla hetkellä

kohteesta. Säästämisen päätarkoituksena on siis löytää keinot pitää talous tasapainossa sekä säästää jotain kohdetta varten, oli se sitten kulutushyödyke tai aineeton hyödyke. Varojen tulee myös olla helposti saatavilla.

Sijoittaminen

Sijoittamisessa taas tarkoituksena on tavoitella varallisuuden kasvua sijoittamalla tuotteisiin, jotka sisältävät riskin. Riskin realisoituessa on siis mahdollista menettää varallisuuttaan, mutta mikäli riskinotto kannattaa, tuottaa se riskin ottajalle varallisuutta. Sijoittamisen tarkoituksena on siis jo olemassa olevalla pääomalla koettaa kasvattaa varallisuuttaan sijoittamalla se pääoma tulevaisuudessa mahdollisesti tuottaviin kohteisiin. Tyypillistä sijoittamisessa on, että varat ovat sidottuina pidemmän aikaa, eikä niitä voida realisoida milloin tahansa, sillä markkinatilanne saattaa olla huono. (Alanna Petroff 2012)

2.2 Pörssi ja sen toimintaperiaatteet

Mistä näitä säästämisen sekä sijoittamisen tuotteita sitten saa ja missä niitä hallinoidaan? Näihin kysymyksiin paneudumme paremmin tässä kappaleessa.

Mikä on pörssi?

Pörssi on alusta, jossa käydään kauppaa julkisesti listautuneiden yritysten osakkeilla. Pörsseillä on aukioloajat, jolloin osakkeita välitetään. Esimerkiksi *Helsingin pörssi* on auki 10.00 - 18.30, kun taas Yhdysvalloissa pörssit ovat auki 16.30-23.00 (Suomen aikaa). Kun pörssi avaa, muodostuvat avauskurssit ja kun pörssi sulkee, muodostuvat päätöskurssit. (Nordnet 2016) Yritysten osakkeilla voi käydä kauppaa niissä pörsseissä, joihin ne on listautuneet. Esimerkiksi Suomessa laajasti tunnetun yrityksen *ABB:n* osakkeita ei ole ostettavissa Helsingin pörssistä, sillä *ABB* on listautuneena Tukholmassa, Zürichissä ja New Yorkissa, mutta ei Helsingissä. (Kauppalehti 2016)

2.3 Miksi yritykset laskevat osakkeitaan liikkeelle?

Kun yhtiö laskee markkinoille osakkeita, joita ihmiset ostavat, saa yritys tavallaan uusia omistajia. Nämä varat, joita ihmiset käyttävät osakkeisiin, käytetään yhtiön toimintaan. Osakkeenomistajat siis rahoittavat yhtiön toimintaa ja vastineeksi tästä pääomasta, uusi omistaja saa itselleen osakkeen/osakkeita, joilla hän voi käydä kauppaa kaupankäyntijärjestelmissä sekä on oikeutettu saamaan mahdollista osinkoa.

2.4 Yleisimmät omaisuuslajit

Tässä kappaleessa esittelen yleisimmät tuotteet säästämisen ja sijoittamisen saralla. Sijoituskohteiden ymmärtäminen auttaa hahmottamaan tutkimustani sekä tulosten havainnointi on helpompaa, kun ymmärtää eri tuotteiden kirjjon.

Sijoitusrahastot

Kun asiakas sijoittaa rahastoihin, sijoittaa hän tiettyyn rahasto-osuuteen, jonka hän on joko itse valinnut tai johon hän on päätenyt käytyään keskustelun esimerkiksi pankkitoimihenkilön kanssa. Erilaisia rahastoja on lukuisia ja ne on hajautettu eritavoin sekä sisältävät mahdollisesti paljon toisista rahastoista poikkeavia tuotteita. Rahastojen kirjo on siis hyvin laaja. Rahastosäästämässä rahastoyhtiöt ovat luoneet erilaisia rahastotuotteita, joihin rahastosäästäjät kollektiivisesti sijoittavat ja kaikkia näitä rahastoja hoitavat ammattilaiset. Erona suoriin osakesijoituksiin tulevat esimerkiksi hallinnointikulut, jotka ovat käytännössä palkkio siitä, että rahastoja hoidetaan ja sisältöä tarvittaessa muutetaan markkinatilanteen vaihtuessa. Kaikki tämä siis asiakkaan puolesta, ilman että asiakkaan tarvitsee itse seurata markkinoita ja niiden muutoksia.

Tuotto perustuu

Rahastosijoittamisessa tuotto perustuu rahaston arvonnousuun, jonka mahdollistaa sijoitettujen tuotteiden arvon nouseminen.

Suorat osakkeet

Kun kauppaa käydään osakkeilla, kaupankäynti tapahtuu erilaisissa kaupankäyntijärjestelmissä. Kaupankäynnin kohteena ovat pörssissä noteeratut yritykset, jotka ovat laskeneet markkinoille osakkeitaan. Osakkeiden arvo määrittyy puhtaasti markkinoilla ihmisten ostojen sekä myyntien mukaan. Kaupankäynti osakkeilla saattaa olla tuottoisaa, sillä tällä omaisuuslajilla kulut jäävät pieneksi verrattuna pankkien hallinnoimiin rahastoihin, mutta vastaavasti suorien osakkeiden kohdalla volatilitteetti (arvonvaihtelu) on suurempaa ja riski menettää sijoittamansa pääoma on suurempi. (Fine 2013) Yritykset myös jakavat usein tietyn verran tuloksesta osinkoina ulos osakkeenomistajille.

Tuotto perustuu

Tuotto perustuu puhtaasti arvopapereiden arvonnousuun sekä mahdollisiin osinkoihin.

Korkotuotteet

Jokaisen suomalaisen kivijalkapankin tuotevalikoimasta voit löytää korkotuotteita. Nämä korkotuotteet ovat esimerkiksi erinäisiä tilejä, joille maksetaan korkoa tai esimerkiksi valtion, yritysten tai jonkun muun tahon liikkeelle laskemia joukkovelkakirjoja, joita voit ostaa välityspalveluiden kautta. Näille tuotteille yhteistä on se, että tuotto-odotus perustuu korkoon.

Euroopassa vallitsevan taloudellisen tilanteen vuoksi yleisimmät korkotuotteet eivät kuitenkaan ole tässä markkinatilanteessa kovinkaan tuottavia, sillä Euroopan keskuspankin korkopolitiikan vuoksi korot ovat hyvin matalalla. Korkomarkkinoiden muutosta hyvin kuvaa esimerkiksi se raju muutos, joka on tapahtunut tileille maksettavien korkojen määrässä. Esimerkiksi vielä vuonna 2007 S-pankki tarjosi käyttötililleen jopa 2,5 prosentin korkoa (Virpi Väisänen 2007) kun vastaava lukema tänä vuonna on S-pankilla ollut 0,01 prosenttia (S-pankki 2016)

Eikä tilanne ole suinkaan mitenkään parempi varsinaisten säästötilien puolella. Esimerkiksi Nordean määräaikaiseen Korukoextra-tiliin säästämällä, asiakas saa

säästöilleen 0,3 prosentin koron tänä vuonna. (Nordea 2016) Nordea ei ole suinkaan ainoa, vaan kaikilla suomalaisilla pankeilla tilanne on sama. Siksi olisi tärkeää, että ihmiset ymmärtäisivät taloudenhoidon päälle ja osaisivat hakea parempia tuottoja muista tuotteista. Korkotuotteita ovat siis esimerkiksi:

- Korkotilit
- Joukkovelkakirjalainat
- Korkotodistukset

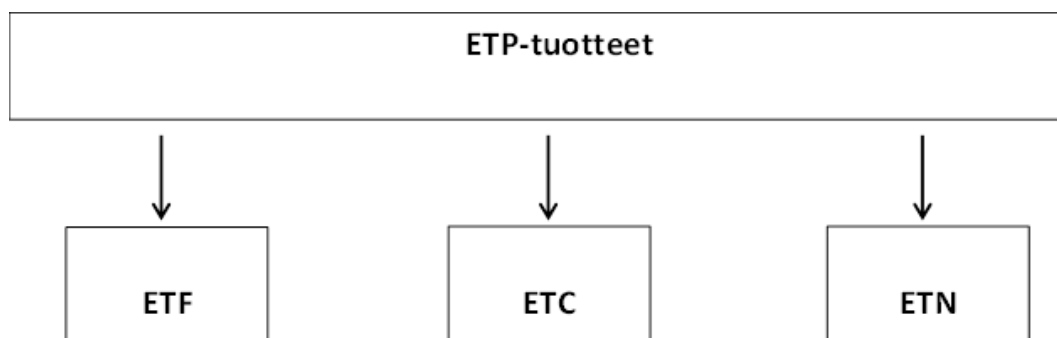
Ihmisten tulisi muistaa, että tuottoja syö myös vuotuinen inflaatio (rahan arvon heikkeneminen) joten on tärkeä tarkastaa, että mikäli säästää korkotuotteisiin, on korkoprosentti edes inflaatiota suurempi. Mikäli inflaatioprosentti on suurempi, säästöjen arvo käytännössä vain laskee vuosittain.

Tuotto perustuu

Tuotto perustuu korkoon, jota maksetaan sijoitetusta pääomasta.

ETP-tuotteet

ETP on lyhenne englannin kielen sanoista ”*Exchange traded product*” (OP 2016) Tämä lyhenne on yleisnimitys kaikille pörssiin listatuille tuotteille, jotka seuraavat tiettyä kohde-etuutta. Näillä tuotteilla voi pörssissä käydä normaalia kauppaa pörssin aukioloaikoina. Tässä kuviossa on listattu yleisimmät ETP-tuotteet. (Kuvio 1)

Kuvio 1. ETP-tuotteet. (Ruutukaappaus)

ETF (Exchange Traded Fund)

ETF on tämän kategorian tuotteista selvästi yleisin sekä tunnetuin. Oikeudelliselta muodoltaan ETF on rahasto jota hallinnoi taho, joka toimii ETF-liikkeellelaskijana. Se miten ETF-rahastot eroavat ”normaaleista” rahastoista on se, että ETF-rahastot on noteerattu pörssissä. Itse ETF-rahaston alla voi olla lukuisia eri osakkeita tai muita tuotteita, jonka vuoksi ETF-sijoittaminen on hajauttamisen kannalta tehokasta. (OP 2016) ETF-säästäminen on usein kulullisesti tehokasta, sillä juoksevat kulut ovat usein merkittävästi pienempiä kuin suorassa rahastosäästämisessä. (Nordnet 2017)

ETC (Exchange Traded Commodity)

ETC-tuotteet taas seuraavat valitun raaka-aineen tai raaka-aineindeksin hinnankeskeytystä. ETC-tuotteet poikkeavat myös oikeudelliselta muodoltaan ETF-rahastoista, sillä ETC-tuotteet ovat rahastojen sijaan velkakirjoja, joihin sisältyy liikkeeseenlaskijanluottoriski (liikkeeseenlaskijan maksuvalmius maksaa korko sekä erääntynyt pääoma takaisin sijoittajalle eräpäivänä). Käytännössä kuitenkin luottoriskiltä on suojauduttu erilaisin vakuuksin. (OP 2016)

ETN (Exchange Traded Note)

ETN-tuotteet ovat pörssinoteerattuja arvopapereita, joihin pääsääntöisesti sisältyy liikkeeseenlaskijariski. Oikeudelliselta muodoltaan tämä tuote on velkakirja, johon liittyy johdannainen. Kun henkilö ostaa ETN-tuotteen, saa hän lupauksen kohdeindeksin mukaisesta tuotosta. Tällä tuotteella on mahdollista menettää sijoittamansa pääoma kokonaan tai osittain, sillä liikkeeseenlaskija ei osta sijoitetulla pääomalla kyseisen indeksin arvopapereita, joten mikäli liikkeeseenlaskija ajautuu maksukyvyttömäksi, on mahdollista menettää koko sijoittamansa pääoma. (ETF-tuotteissa liikkeellelaskijan joutuessa maksukyvyttömäksi, siirtyvät ETF:n varat sijoittajien omaisuudeksi) Muutoin ETN-tuotteet ovat samanlaisia kuin ETC sekä EFT-tuotteet. Kauppaa voi käydä normaalisti pörssissä vallitsevaan kurssitasoon. (OP 2016)

Yleisimpiä ETN-tuotteita ovat pörssinoteeratut todistukset (ETN-sertifikaatit). Nämä todistukset jakautuvat sekä *Bull-todistuksiin* ja *Bear-todistuksiin*. Bull-todistuksia ostamalla sijoittaja uskoo, että kaupan kohteena olevalla todistuksella on edessä nousevat markkinat ja vastaavasti Bear-todistuksen kohdalla sijoittaja uskoo, että kohteena olevan todistuksen markkinat laskevat.

Näillä tuotteilla on mahdollista myös käydä kauppaa käyttämällä vipukertoimia sijoittamisen tukena. Tuotot voivat vipukertoimen avulla nousta moninkertaisiksi, mutta myös riskit ovat tietenkin merkittävästi suuremmat vipukertoimen vaikuttaessa myös toiseen suuntaan. (Nordea 2016)

Tuotto perustuu

Näiden tuotteiden tuotto perustuu ETP:stä riippuen joko yhteen tai useisiin seuraavista vaihtoehdoista.

1. Hinnan muutos (ETF, ETC, ETN)
2. Raaka-aineen hinnanmuutos (ETC)
3. Euron ja dollarin välinen valuuttakurssimuutos (ETC, vaikka kaupankäyntivaluutta olisi euro, noteerataan kohteena oleva tuote usein dollareissa)

Vakuutuskuoret

Markkinoilta on myös saatavilla erilaisia vakuutuskuoria. Vakuutuskuorten sisällä sijoittaminen on kätevää, sillä rahastojen vaihtaminen onnistuu useimmiten kuluitta ja myös verotusteknisistä syistä saattaa olla kannattavampaa sijoittaa kuoren kautta kuin suoraan valittuihin rahastoihin. Syy siihen on seuraava: Mikäli olet sijoittanut ilman kuorta rahastoon A ja tulet siihen tulokseen, että haluat siirtää varat rahasto A:sta rahastoon B, joudut ensiksi lunastaa varat Rahasto A:sta ennen kuin on mahdollista siirtää varat rahasto B:hen. Lunastamisen yhteydessä tulee tietenkin pääomavero maksettavaksi. Jos taas sijoitat vakuutuskuoren sisällä rahastoihin, voit muuttaa sijoitusjakaumaa useimmiten kuluitta omasta verkkopankista. Muutosten yhteydessä ei tule myöskään veroja maksettavaksi. Vakuutuskuoreissa verot tulevat maksettavaksi vasta, kun kuoresta nostetaan voittoa, sijoitetun pääoman saa nostaa takaisin verotta.

Rahalaitokset kuitenkin perivät omien hinnastojensa mukaiset kulut tuotteistaan, joten sijoittajan kannattaa laskea, onko sijoittaminen näiden tuotteiden kautta hänelle kannattavaa vai ei.

Esimerkkejä suomalaisten rahalaitosten tarjoamista vakuustuotteista:

OP-eläkevakuutus

- Sijoituskohteiden vaihto maksutta
- Tuottoa ei veroteta vaihdon yhteydessä
- Verotus realisoituu vasta, kun pääoma on nostettu ja aletaan nostaa voiton osuutta.

(OP 2016)

Danske Bankin Sijoitusvakuutus

- Sijoituskohteiden vaihto maksutta
- Tuottoa ei veroteta vaihdon yhteydessä
- Henkivakuutuskorvaus (Verovapaata perintöä lähiomaiselle 35 000 euroon asti)
Poistuu lakimuutoksen myötä vuonna 2017.
- Verotus realisoituu vasta, kun pääoma on nostettu ja aletaan nostaa voiton osuutta.

(Danske Bank 2016)

Nordea tavoitesäästö

- Sijoituskohteiden vaihto maksutta
- Tuottoa ei veroteta vaihdon yhteydessä
- Verotus realisoituu vasta, kun pääoma on nostettu ja aletaan nostaa voiton osuutta.

(Nordea 2016)

Otin esimerkeiksi vain sattumanvaraisen kategoriaan sopivan tuotteen kyseisten rahalaitosten sivuilta. Myös OP:lla sekä Nordealla on tuotteita, joista on hyötyä perinnönjaon yhteydessä.

Kiinteistösijoittaminen

Kiinteistösijoittaminen on mielenkiintoinen sijoittamisen tapa, joka elää tällä hetkellä vahvaa nousukautta. Kiinteistöalan asiantuntijapalveluyritys JLL:n johtaja Tero Lehtonen kertoo keskuskauppakamarin haastattelussa, että alalla ei ole nähty vastaavaa kasvua vuosikymmeniin. Kiinteistösijoittaminen kiinnostaa, sillä juuri nyt markkinoilla pääomat etsivät vakaita ja luotettavia sijoituskohteita. Trendi on mitä todennäköisemmin jatkumassa, ja on ennustettu, että globaalisti kiinteistösi-joituvolyymit nousisivat yli biljoonaan vuoteen 2020 mennessä, nykyisen 700 miljardin dollarin tasolta. (Kauppakamari 2016)

Tuotto perustuu

”Suoran kiinteistösi-joituksen tuotto muodostuu sijoituskauden aikana kertyvistä vuokratuotoista sekä kohteen myynnin yhteydessä realisoituvasta arvonmuutoksesta”. (Rakli ry 2016)

Raaka-aineet/Hyödykkeet

Yksi sijoittamisenmuoto on käyttää varallisuuttaan sijoittamalla raaka-aineisiin. Usein sijoittaminen raaka-aineisiin tapahtuu johdannaisten kautta, jotka seuraavat kulutushyödykkeen hintaa. Kauppaa voi käydä pörssissä samaan tapaan kuin osakkaidenkin kohdalla. Raaka-aine sijoittamisen tunnetuin muoto on sijoittaa varojaan esimerkiksi kultaan. Kullan arvonnousu on tavallinen näky, kun talousmaailma on epävakaa pohjalla.

Tuotto perustuu

Hyödykkeillä ei ole muuta tuottoarvoa kuin raaka-aineiden hinnanmuutokset. Sijoittaja hyötyy ainoastaan silloin, kun hintamuutokset markkinoilla ovat sijoittajan kannalta suotuisia (Arvonnousu) (Jouko Juutilainen 2015)

2.5 Inflaation vaikutus varallisuuteen

On myös tärkeä ymmärtää, että tuottoja syö myös vuotuinen *inflaatio* (hintojen nousu / rahan arvon heikkeneminen). Euroopan keskuspankin tavoite on saavuttaa hieman alle kahden prosentin inflaation taso (Euroopan keskuspankki 2016) joka tarkoittaa sitä, että mikäli varallisuuden vuotuinen korko/muu tuotto jää alle inflaation tason, säästöjen arvo käytännössä vain laskee vuosittain. Tämän vuoksi on pyrkä paneutumaan varallisuutensa hoitoon edes sen verran, että löytää sellaiset tuotteet varoilleen, jotka ”voittaa” edes vallitsevan inflaation tason. Inflaatio siis laskee aina rahan arvoa.

2.6 Yleisimmät välittäjäpalvelut

Mistä näitä sijoitustuotteita sitten saa? Kaikki tutut suomalaiset rahalaitoksemme tarjoavat mahdollisuuden ostaa osakkeita taikka muita sijoituksen/säästämisen tuotteita. Kivijalkapankkien lisäksi kannattaa myös huomioida erityisesti osakkeiden välittämiseen erikoistuneet palvelut. Esimerkiksi *Nordnet* on noussut suomalaisten piensijoittajien suosioon hintatasonsa sekä laajan tuotevalikoimansa vuoksi. Sijoittajan tai sellaiseksi aikovan kannattaa kuitenkin olla tarkkana, sillä nykyaikana välittäjäpalveluita on helppo vaihtaa ja kilpailu on kovaa. Esimerkiksi Nordea pudotti tänä vuonna hintojaan selkeästi ja uhkaa nyt Nordnetin asemaa piensijoittajan ehdottomana välittäjäpalveluna. (Lassila & Saarinen 2016)

Vuonna 2015 Helsingin pörssissä suurimmat välittäjät eivät olleet kotimaisia vaan suurimmat välittäjät olivat Deutsche Bank, Morgan Stanley sekä Credit Suisse (Sjöström 2015)

3 MITEN SUOMALAISET SIJOITTAVAT?

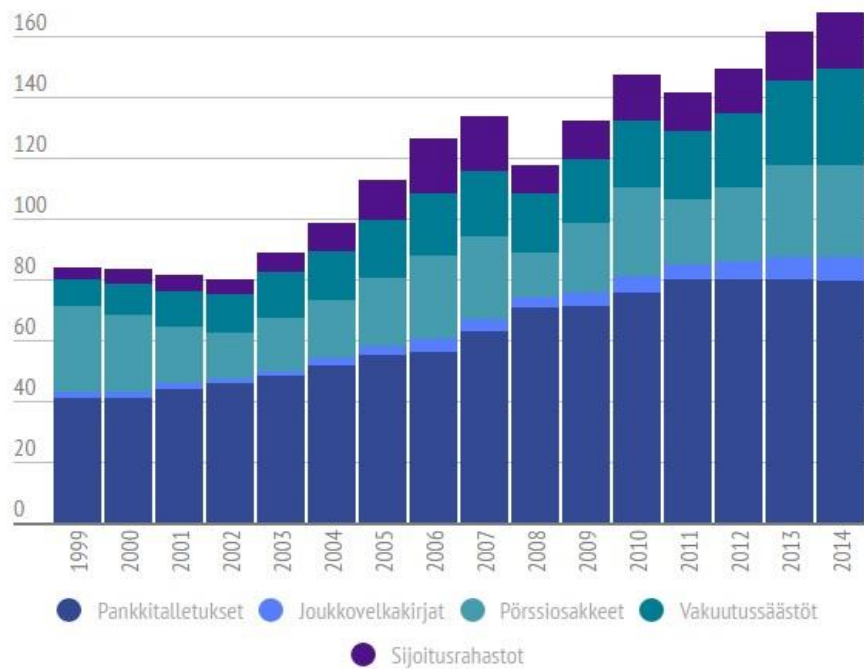
3.1 Suomalaisten yleinen sijoittamisaktiivisuus

Miten suomalaiset sitten hoitavat talouttaan? Säästöpankin vuonna 2016 teettämän tutkimuksen mukaan suomalaisten säästämisen/sijoittamistottumukset jatkavat pääsääntöisesti samanlaisina kuin tähän mennessä. Keskiverta suomalainen on varsin maltillinen ja riskiä kaihtava sijoittaja. Säästöpankin vuonna 2016 teettämässä kyselyssä suomalaiset ilmoittivat sijoittaneensa alla mainittuihin omaisuuslajeihin seuraavien prosenttien mukaan,

- Säästötilit 70 prosenttia
- Rahastosijoitukset 59 prosenttia
- Suorat osakkeet 25 prosenttia

(Säästöpankki 2016)

Pörssisäätiön vuonna 2014 julkaisema tutkimus tukee edellä mainittua. Kuten heidän laatimastaan kuvaajasta voimme nähdä, on suomalaisilla edelleen merkittävin määrä säästöistä *erinäisillä tileillä* (Kuvio2). Seuraavaksi suosituimpana sijoituskohteena on tuolloin määritelty *erinäiset vakuutussäästämisen keinot* (Vakuutussäästämisen kautta voi sijoittaa myös rahastoihin, säästöpankin kyselyssä rahasto/vakuutussijoittaminen huomioitu samassa vaihtoehdossa) Tämän jälkeen kolmannesta sijasta taistelevat *suorat osakkeet sekä suorat rahastot*, jonka jälkeen häntää pitävät korkotuotteisiin kuuluvat *joukkovelkakirjalainat*. Molempien tutkimusten avulla voimme huomata, että suomalaiset ovat hyvin maltillisia sijoittessaan ja turvaavat mieluummin pääomaansa matalan riskin tuotteilla inflaatiota vastaan kuin hakisivat suurempaa kasvua pääomalleen riskisempien tuotteiden kautta. (Pörssisäätiö 2014)

Kuvio 2. Pörssisäätiön tutkimus (Ruutukaappaus)

3.2 Suomalaisen nuorten sijoituskäyttäytyminen

Tutkitaan seuraavaksi tarkemmin kohderyhmäämme eli suomalaisia nuoria. Nordnet on yksi Suomen suurimmista osakkeiden välityspalveluista, joka on noussut suureen suosioon etenkin nuorten keskuudessa pienten välityskulujensa ansiosta ja vuonna 2015 heidät julistettiin Välittäjä-kilpailun voittajaksi. (Lahtinen 2015 sivu 3-25)

Nordnetin vuonna 2015 asiakkailleen teettämästä tutkimuksesta käy ilmi, että suomalaiset nuoret ovat keskimääräisesti halukkaampia ottamaan riskejä kuin ikäkäämmät sijoittajat. Tämä käy ilmi esimerkiksi erilaisin osakevalinnoin sekä riskisempien rahastojen valintoina. Nuoret hakevat vanhempia ikäpolvia enemmän riskiä esimerkiksi sijoittamalla Venäjän markkinoille. (Oksaharju 2015)

Heidän tutkimuksensa osoittaa myös, että suomalaiset nuoret ovat todennäköisemmin tekemässä ostoksia myös ulkomaisista pörseistä verrattuna vanhempaan

ikäpolveen. Tämä on hyvä asia hajauttamisen kannalta, sillä mikäli varallisuus on kiinni vain Helsingin pörssissä, on varat sijoitettu alueellisesti varsin suppealle markkina-alueelle.

(Nordnet 2015)

3.3 Korkoa korolle teoria ja nuoret

Aika on sijoittajan paras ystävä. Pitkäjänteiselle sijoittajalle aloittaminen on tärkeämpää kuin ajoittaminen.

Kyseiset sanonnat kuvaavat *korkoa korolle* -teoriaa, etenkin jälkimmäinen. Tässä tilanteessa nuoret ovat otollisessa asemassa. Mikäli aloittaa sijoittamisen jo 20 vuoden ikäisenä on eläkepotti merkittävästi suurempi kuin mikäli aloittaa sijoittamisen 30 v ikäisenä. Tämä johtuu korkoa korolle -teoriasta, jota jo Albert Einstein kuvasi aikanaan maailman kahdeksanneksi ihmeeksi.

Esimerkki korkoa korolle -efektistä:

”Jos 20–30-vuotiaana säästää 10 vuoden ajan 2 400 euroa vuodessa, 65-vuotiaana potti on seitsemän prosentin tuoton kanssa isompi kuin 30-vuotiaana aloitettu 35 vuoden säästäminen.

Tämän selittää se, että ensimmäisen vuoden jälkeen korkoa kertyy sekä säästöille että edellisiltä vuosille kertyneille koroille. Tätä kutsutaan ”korkoa korolle –efektiksi” (Martin Paasi 2016)

3.4 Sijoittaminen Ruotsissa

Tässä kappaleessa seurataan ruotsalaisten sijoittamiskäyttäytymistä. Osana omaa tutkimustani selvitän eroja suomenkielisten ja ruotsinkielisten suomalaisten välillä, mikä ei tietenkään ole sama asia kuin suomalaisten ja ruotsalaisten vertailu. On kuitenkin mielenkiintoista selvittää, onko ruotsinkielisten suomalaisten sijoittamiskäyttäytyminen lähempänä ruotsalaista tapaa kuin suomenkielisten vastaava. Tätä voisi tukea esimerkiksi ruotsinkielisen median sekä uutisten seuranta.

Danske Bankin uutisoiman artikkelin mukaan ruotsalaisilla on suurin luottamus omaan kyvykkyyteensä sijoittajana pohjoismaalaisten keskuudessa. Noin 18 prosenttia kyselyyn vastanneista ruotsalaisista mielsi olevansa keskivertosijoittajaa parempi sijoittaja. Vastaava luku muiden pohjoismaiden kohdalle asettui välille 6-10 prosenttia (Danske Bank 2015) Luottamus omiin taitoihin sijoittajana heijastuu myös valittuihin sijoituskohteisiin. *Svenska Dagbladet* kirjoittaa, että vuonna 2013 tehdyn tutkimuksen mukaan 51 prosenttia tutkimukseen osallistuneista ruotsalaisista vastasi sijoittavansa mieluiten suoriin osakkeisiin sijoituskohdetta valittaessa. Suomalaisilla vastaava luku oli 25 prosenttia. Voidaan siis sanoa, että ruotsalaiset hakevat varoilleen suurempaa tuottoa isommalla riskillä kuin suomalaiset sijoittajat. (Elsa Persson 2013)

Ruotsalaisten riskinsietokyky on tutkitusti korkein koko Euroopassa ja heidän sijoittamiskäyttäytymisensä poikkeaa muiltakin osin muista maista. Esimerkiksi ruotsalaiset valitsevat usein mieluummin matalan lyhennysprosentin asuntolainoilleen ja mahdollisimman pitkän takaisinmaksuajan, joka mahdollistaa vapaamman sijoittamisen myös muihin kohteisiin, kun rahaa ei mene niin paljon itse asunnon lyhentämiseen. (Investerarbrevet 2013) Tämän mahdollistaa ruotsalaisten pankkien asuntolainakäytännöt. Ruotsalaisten riskinsietokyvyn uskotaan pohjautuvan siihen, että finanssikriisi ei ole pahasti koskettanut Ruotsia muun Euroopan tapaan ja heidän oma valuuttansa on pitänyt talouden rattaat pyörimässä. Tämä tietenkin luo uskoa tulevaan. (Christina Söderberg 2013)

Keskivertoruotsalaisten rohkeutta sijoitusmarkkinoilla kuvaa myös se seikka, että Ruotsissa on tällä hetkellä trendinä sijoittaa pörssinoteerattuihin sijoitustuotteisiin. Indeksisijoittamisen jo ollen tuttua ruotsalaisille, ovat he alkaneet kiihtyvään tahtiin sijoittaa myös muihin ETP-tuotteisiin. Suomessa tämä sijoittamisen muoto on aika pienessä suosiossa keskivertokansalaisten keskuudessa. (Nordic Growth Market 2013)

4 OMA TUTKIMUKSENI SUOMALAISTEN NUORTEN SIIJOITTAMISKÄYTTÄYTYMISESTÄ

4.1 Työn tavoite

Työn tavoitteena on tutkia, onko yliopistossa opiskelevien ja ammattikorkeakoulussa opiskelevien välillä eroja sijoitusaktiivisuudessa. Tarkoitus on myös mitata, miten opiskelijat itse kokevat tuntevansa säästämisen/sijoittamisen asioita. Tutkimus toteutetaan kaksikielisenä, suomeksi sekä ruotsiksi. Mielenkiintoista on seurata, osoittaako otanta eroja sijoitusaktiivisuudessa taikka osaamisessa eri kielellisistä taustoista tulevilla opiskelijoilla.

4.2 Tutkimusmenetelmä

Toteutan tutkimukseni kvantitatiivisella menetelmällä. *Kvantitatiivinen tutkimus* on määrällinen tutkimusmuoto. Tässä tutkimusmuodossa toteutetaan määrällinen tutkimus esimerkiksi haastatteluiden tai kyselyiden kautta. Saatuja tuloksia vertaillaan ja tutkitaan valitun analyysimenetelmän pohjalta. (Jyväskylän yliopisto 2015)

4.3 Miten tutkimus toteutettiin?

Ajatuksenani oli kerätä mahdollisimman suuri otanta Vaasan alueelta. Lähetin kyselylomakkeen eteenpäin suomeksi sekä ruotsiksi *Vaasan yliopistoon, Svenska Handelshögskolanille, Vaasan ammattikorkeakouluun* sekä *Novian* ruotsinkieliseen ammattikorkeakouluun. Toteutin tutkimuksen sähköisellä kyselylomakkeella, jonka laadin Google Driven aiheeseen soveltuvan työkalun avulla.

5 TULOKSET KOULUITTAIN

5.1 Saapuneet vastaukset

Kyselyyn vastattiin vaihtelevasti. Svenska Handelshögskolanilta sain vastauksia 132 kappaletta, Vaasan Ammattikorkeakoululta 141 kappaletta, Yrkeshögskolan Novialta 51 kappaletta, mutta Vaasan yliopistolta ainoastaan 26 vastausta. En tiedä, onnistuivatko he jakamaan tutkimusta ollenkaan kaikille opiskelijoilleen, kun otanta jäi Vaasan yliopiston osalta näin laihaksi. Myös viestintä heidän suuntaansa oli vähintäänkin haasteellista. Kaiken kaikkiaan otanta oli erittäin onnistunut ja riittää varmasti hyvän kvantitatiivisen tutkimuksen suorittamiseen. Seuraavassa kappaleessa käyn saatuja tuloksia lyhyesti läpi kouluittain, jonka jälkeen seuraavassa on luettavissa laajempi yhteenveto läpikäydyistä materiaalista.

Laitoin alle linkit kyselylomakkeisiin, joihin on hyvä tutustua ennen kuin perehdyt itse aineiston läpikäyntiin. Työn viimeisille sivuille on myös liitetty kuvat kyselylomakkeista, mikäli joku haluaa tutkia opinnäytetyötä paperisena, eikä näin ollen voi käyttää linkkiä apunaan. Kyselylomake on visuaalisesti paljon hienompi sähköisessä kyselylomakkeessa kuin työn loppuun liitetyissä paperilomakkeissa.

5.1.1 Kyselylomakkeet suomeksi:

<https://goo.gl/forms/otFTJ1SGPe32MiZU2>

5.1.2 Kyselylomake ruotsiksi:

<https://goo.gl/forms/SAPxFIYRy3fiwr102>

5.2 Koulukohtaiset tulokset lyhyesti

5.2.1 Svenska Handelshögskolan

Yleinen osuus

Aloitin aineiston läpikäynnin Hankenin osalta. Hankenilta sain vastauksia 132 kappaletta, mikä oli mielestäni hyvä otanta kyseisestä koulusta. Vastaajista 52,2 prosenttia oli naisia ja 47,8 prosenttia miehiä. Tulokset osoittivat, että Hankenilla ollaan kiinnostuneita sijoittamisesta ja aihepiirin uutisia seurataan myös aktiivisesti vapaa-ajalla, sillä jopa 84,6 prosenttia vastanneista ilmaisi seuraavansa talousmaailman uutisia ja 87,5 prosenttia ilmaisi olevan kiinnostunut sijoittamisesta/säästämisestä.

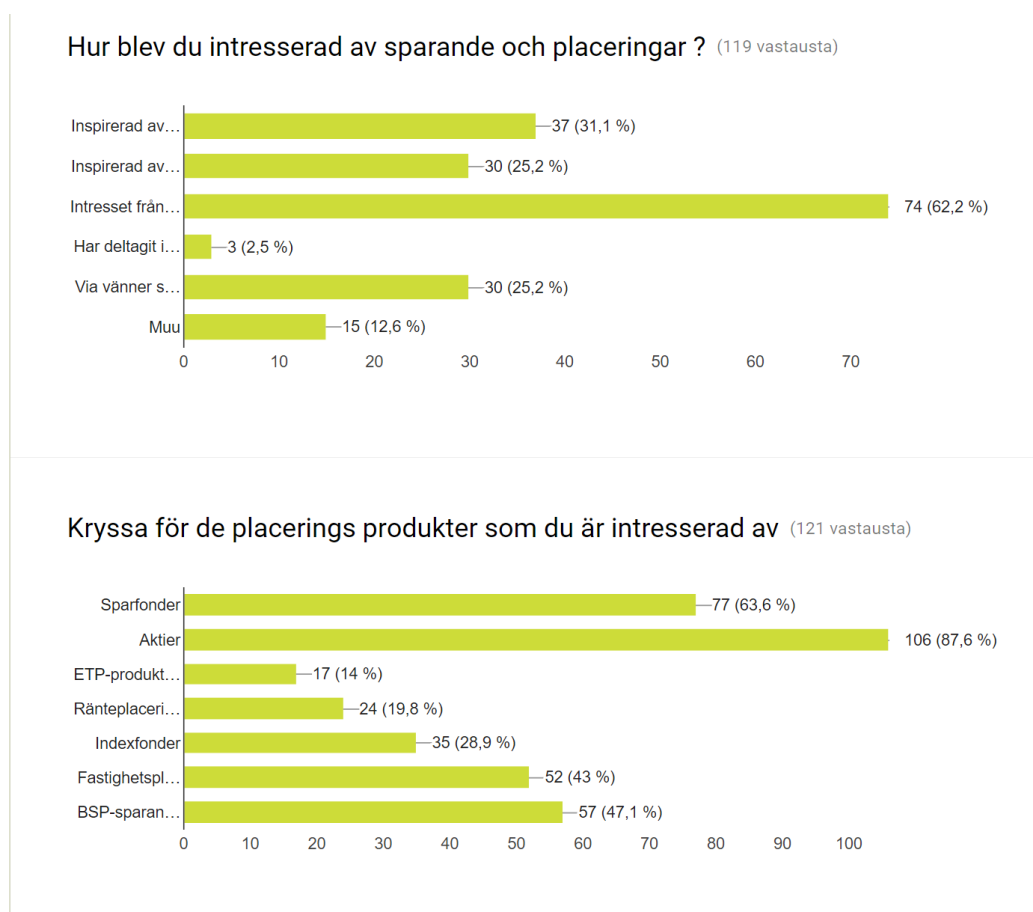
Taulukko 1. Svenska Handelshögskolan (Ruutukaappaus saadusta aineistosta)

Kiinnostus sijoittamiseen on Hankenilaisilla lähtöisin pääasiassa opintojen kautta heränneestä kiinnostuksesta (62,2 prosenttia), vanhempien tukemisesta sijoittamiseen (31,1 prosenttia) sekä sijoittamisesta kiinnostuneen kaveripiirin kautta (25,2 prosenttia)

Opiskelijoita kiinnostaneet sijoitustuotteet erottuivat myös selkeästi. Suorista osakkeista kiinnostuneita opiskelijoita oli jopa 87,6 prosenttia, rahastoista kiinnostuneita 63,6 prosenttia. Myös ASP-tilin kiinnostavaksi tuotteeksi ilmoitti 47,1 prosenttia vastanneista. Kyselyyn vastanneista 77 prosenttia ilmoitti omistavansa jotain kysymyksessä mainituista sijoitustuotteista (rahastot, suorat osakkeet, ETP-tuotteet, korkotuotteet, indeksirahastot, kiinteistösijoittaminen, ASP-tili)

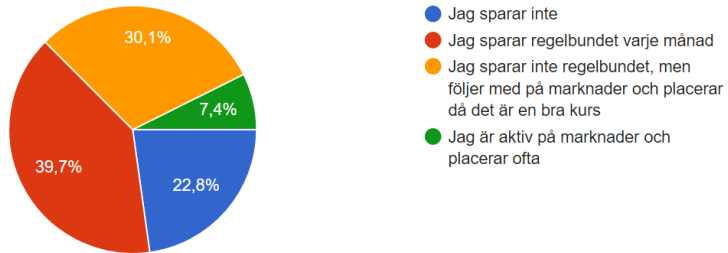
Taulukko 2. Svenska Handelshögskolan (Ruutukaappaus saadusta aineistosta)

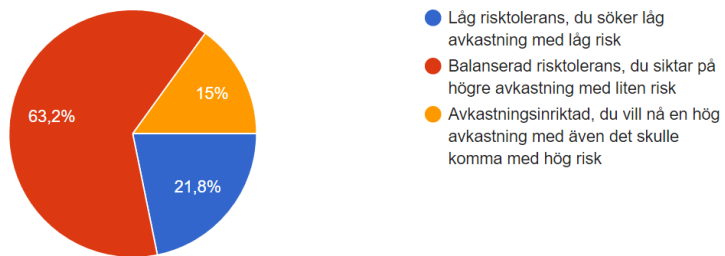
Hankenilaiset kuvailivat omaa säästämisen profiiliaan seuraavasti:

Taulukko 3. Svenska Handelshögskolan (Ruutukaappaus saadusta aineistosta)

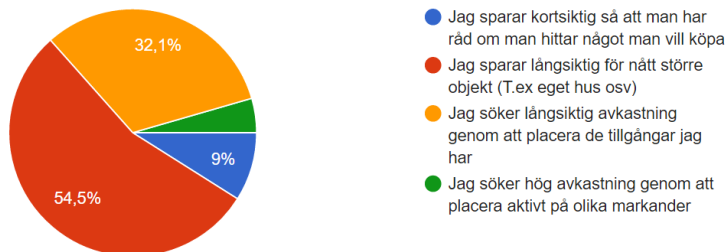
Vad beskriver dig bäst som placerare/sparare? (136 vastausta)

Vilket av följande beskriver bäst din riskprofil? (133 vastausta)

Vad är målsättningen med ditt sparande? (134 vastausta)

Kysymykset koulutusohjelmasta

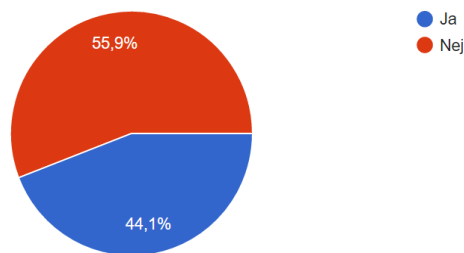
Kyselyssä käytiin myös läpi sitä, miten sijoittaminen näkyy opiskelijoiden koulutusohjelmassa ja mitä toiveita opiskelijoilla olisi aiheen tiimoilta. Tulokset olivat Hankenin osalta aika selvät, 55,9 prosenttia vastaajista ilmoitti, että he olivat kyllä saaneet tarpeeksi tietoa sijoittamisesta/säästämisestä koulutusohjelmassaan, mutta 83,8 prosenttia vastaajista toivoi silti lisää opetusta aiheen tiimoilta. Tämä on mielestäni aika selvä merkki siitä, että opiskelijat Hankenilla toivovat lisää opetusta aiheen tiimoilta.

Taulukko 4. Svenska Handelshögskolan (Ruutukaappaus saadusta aineistosta)

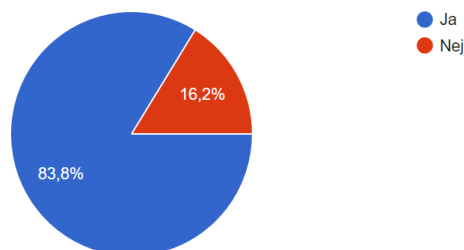
Frågor kring din utbildning

Tycker du att man inom sitt utbildningsprogram fått tillräckligt med information om sparande/investeringar

(136 vastausta)

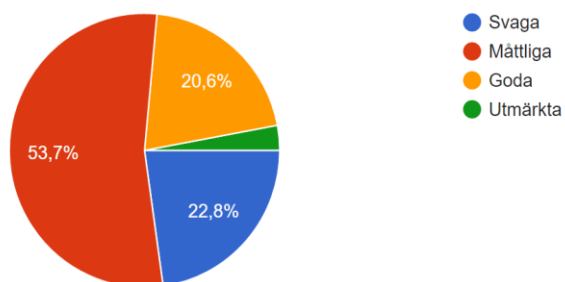
Skulle du önska mer undervisning kring sparandet/placeringar? (136 vastausta)

Vastaajien arviot omista kyvyistä sekä koulun ilmapiiristä

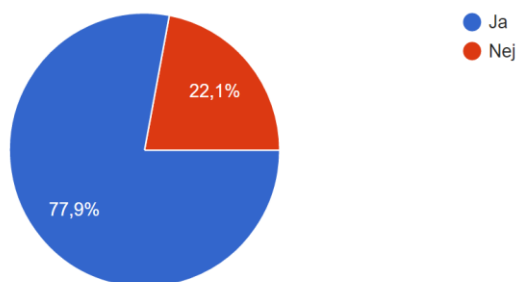
Taulukko 5. Svenska Handelshögskolan (Ruutukaappaus saadusta aineistosta)

Hur skulle du bedöma dina kunskaper inom investerandet? (136 vastausta)

Anser du att stämningen på din skola uppmuntrar till sparandet/placerandet?

(136 vastausta)

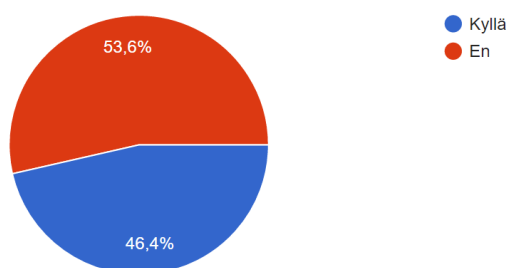
5.2.2 Vaasan ammattikorkeakoulu

Yleinen osuus

Vaasan ammattikorkeakoululta sain 140 vastausta, mikä oli onnistunut otanta. Vastaajista 62,1 prosenttia oli naisia ja 37,9 prosenttia miehiä. Vaasan ammattikorkeakoulun puolella vastaajista vain 46,4 prosenttia ilmoitti seuraavansa aktiivisesti taloutta koskevia uutisia ja sijoittamisesta kiinnostuneita oli 60,8 prosenttia

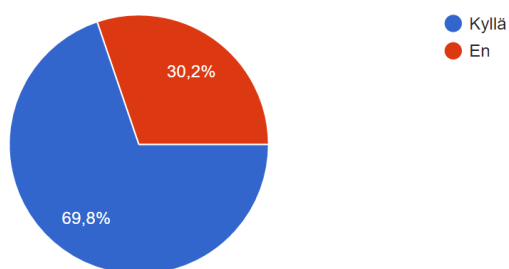
Taulukko 6. Vaasan ammattikorkeakoulu (Ruutukaappaus saadusta aineistosta)

Seuraatko aktiivisesti talousuutisia? (140 vastausta)

Oletko kiinnostunut sijoittamisesta? (Jos kyllä, vastaa myös kahteen seuraavaan kysymykseen)

(139 vastausta)

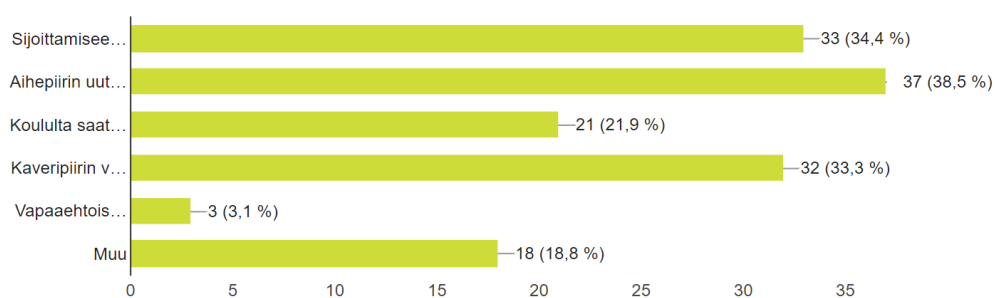
Kiinnostus sijoittamiseen on herännyt Vaasan ammattikorkeakoulussa opiskelevien keskuudessa seuraavasti: kiinnostus sijoittamiseen on herännyt aihepiirin uu-

tisten kautta (38,5 prosenttia), sijoittamiseen kannustaneiden vanhempien kautta (34,4 prosenttia) sekä kaveripiirin vaikutuksesta (33,3 prosenttia).

Tuotteiden osalta Vaasan ammattikorkeakoululaisia eniten kiinnosti Sijoitusrahastot, osakkeet ja ASP-tili.

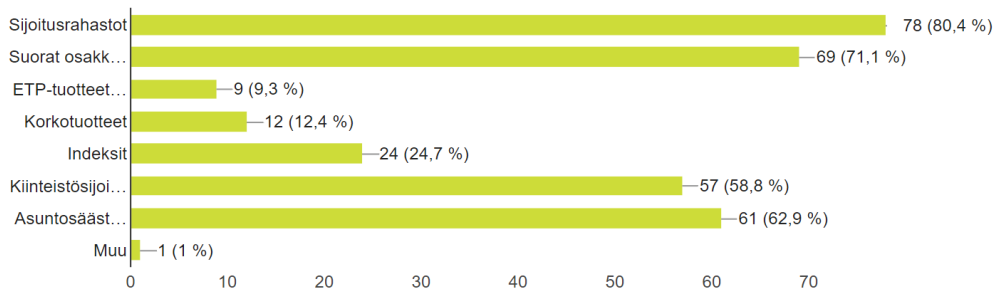
Taulukko 7. Vaasan ammattikorkeakoulu (Ruutukaappaus saadusta aineistosta)

Mikä sai sinut kiinnostuneeksi sijoittamisesta? (96 vastausta)

Ruksaa kaikki sinua kiinnostavat säästämisen/sijoittamisen tuotteet.

(97 vastausta)

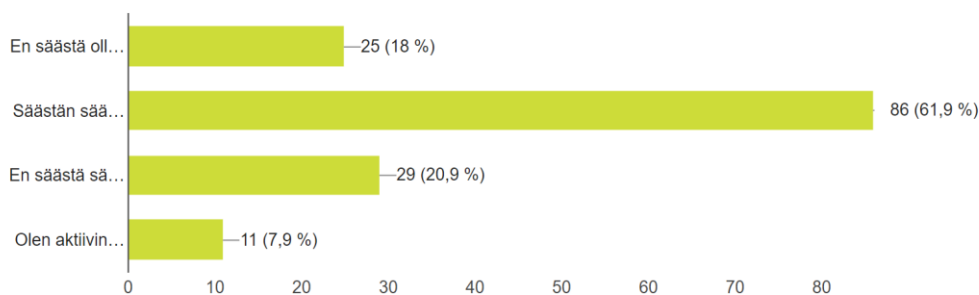

Vaasan ammattikorkeakoulussa opiskelevat kuvailivat omaa säästämisen profiiliaan seuraavasti:

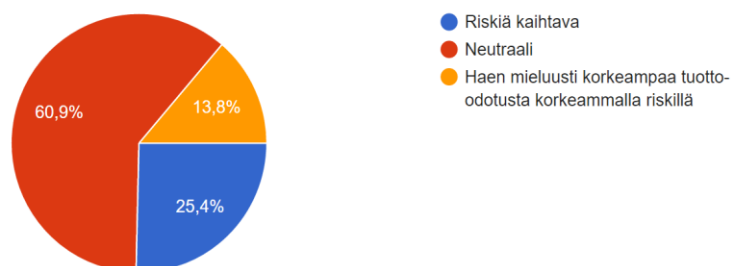
Taulukko 8. Vaasan ammattikorkeakoulu 3

Mikä kuvaa parhaiten sinun säästämisen/sijoittamisen tottumuksia?

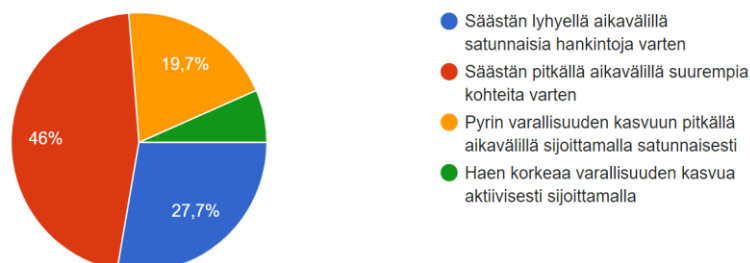
(139 vastausta)

Miten kuvailisit omaa riskinsietokykyä markkinoilla? (138 vastausta)

Mihin tarkoitukseen säästät/sijoitat? (137 vastausta)

Kysymykset koulutusohjelmasta

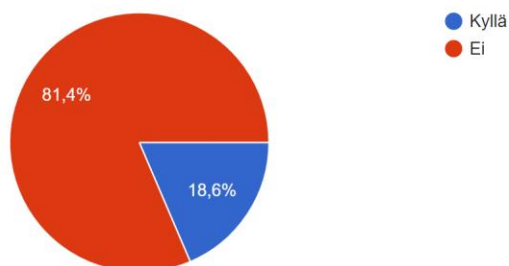
Vastaajista 81,4 prosenttia kokee, että he eivät ole saaneet tarpeeksi tietoa sijoittamisen/säästämisen asioista koulutusohjelmassaan ja jopa 85 prosenttia vastaajista toivoo lisäopetusta. Tämä olisi hyvä huomioida, kun mietitään opintokokonaisuuksien sisältöä.

Taulukko 9. Vaasan ammattikorkeakoulu 4

Koulutusohjelmasi merkitys

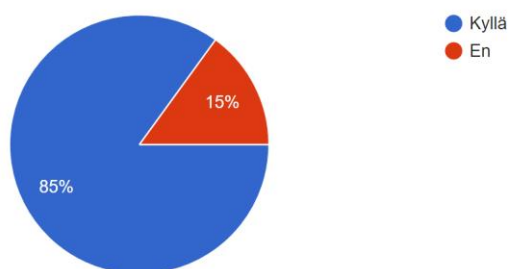
Onko koulutusohjelmassasi huomioitu mielestäsi tarpeeksi sijoittamisen asioita?

(140 vastausta)

Haluaisitko, että koulussasi käytäisiin enemmän läpi sijoittamisen/talouden asioita?

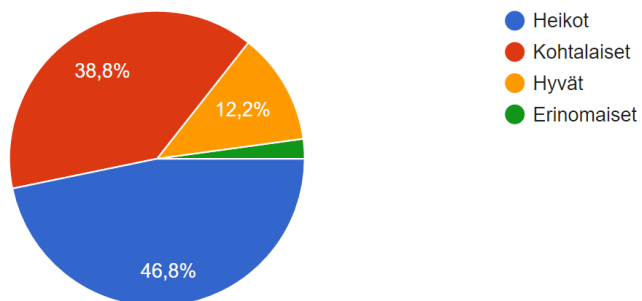
(140 vastausta)

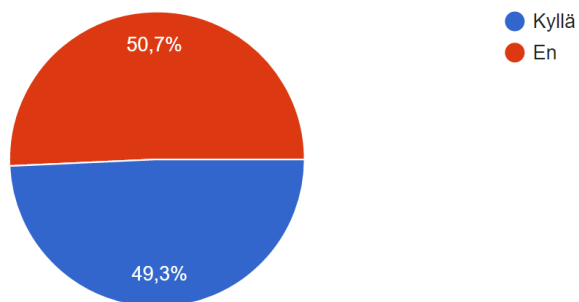
Vastaajien arviot omista kyvyistä sekä koulun ilmapiiristä

Taulukko 10. Vaasan ammattikorkeakoulu 5

Millaiset tiedot/taidot koet omaavasi sijoittamisen saralla? (139 vastausta)

Koetko koulusi ilmapiirin sijoittamiseen/säästämiseen kannustavana? (140 vastausta)

5.2.3 Vaasan yliopisto

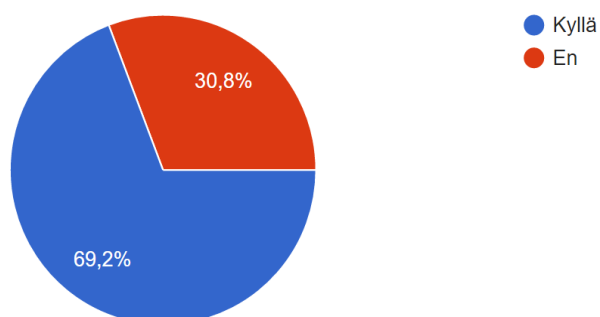
Yleinen osuus

Vaasan yliopiston kauppatieteiden opiskelijoilta sain ainoastaan 26 vastausta, mikä oli ihmeellisen huono määrä verrattuna siihen, miten paljon vastauksia sain muilta kouluilta. Vastaajista 69,2 prosenttia oli naisia ja 30,8 prosenttia miehiä.

Vastaajista 69,2 prosenttia ilmoitti seuraavansa aktiivisesti talousuutisia sekä 96 prosenttia vastasi olevansa kiinnostunut sijoittamisesta. Selvästi korkein lukema tähän mennessä.

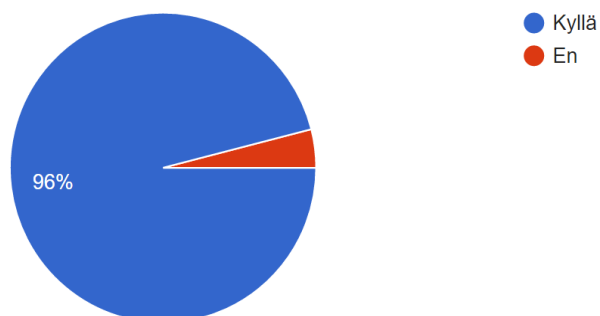
Taulukko 11. Vaasan yliopisto 1

Seuraatko aktiivisesti talousuutisia? (26 vastausta)

Oletko kiinnostunut sijoittamisesta? (Jos kyllä, vastaa myös kahteen seuraavaan kysymykseen)

(25 vastausta)

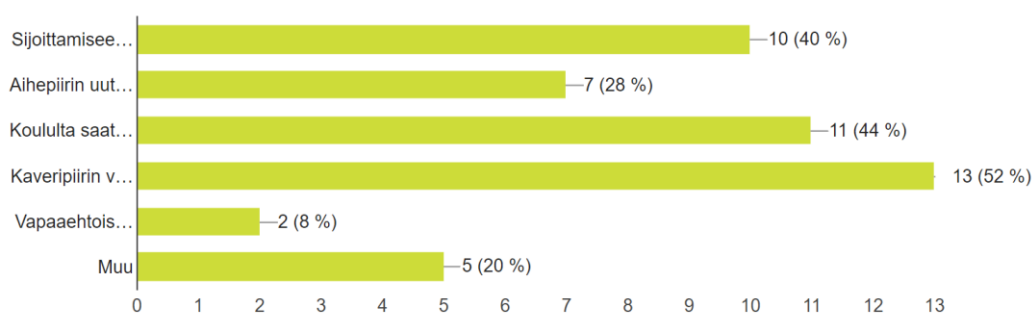

Yliopistolaiset ovat kiinnostuneet sijoittamisesta enimmäkseen kaveripiirin kautta, koulutusohjelman vaikutuksesta sekä sijoittamiseen kannustaneiden vanhempien vaikutuksen kautta.

Suorat osakkeet kiinnostavat eniten, toisena tulee yleishyödyllinen ASP-tili ja kolmantena sijoitusrahastot. Vastaajista 84,6 prosenttia ilmoitti omistavansa jotain mainituista sijoitustuotteista.

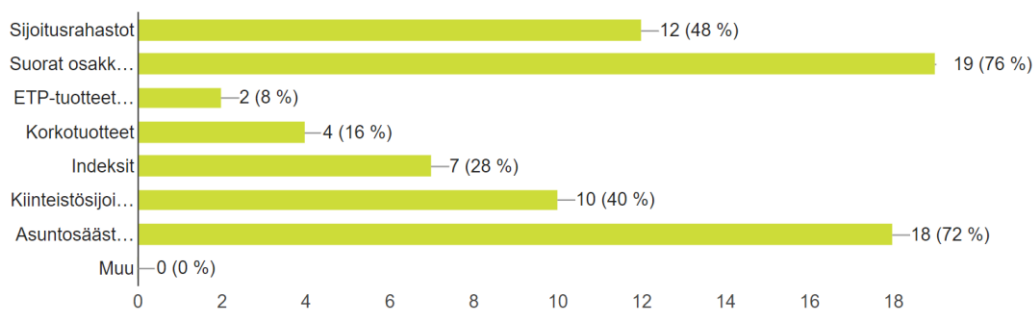
Taulukko 12. Vaasan yliopisto 2

Mikä sai sinut kiinnostuneeksi sijoittamisesta? (25 vastausta)

Ruksaa kaikki sinua kiinnostavat säästämisen/sijoittamisen tuotteet.

(25 vastausta)

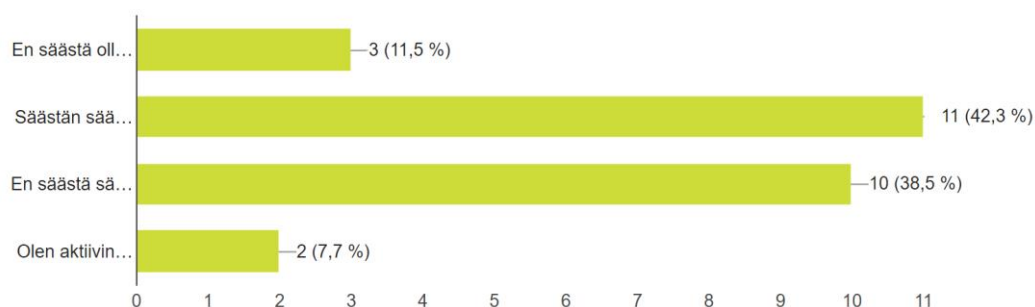

Vaasan yliopistossa opiskelevat kuvailivat omaa säästämisen profiiliaan seuraavasti:

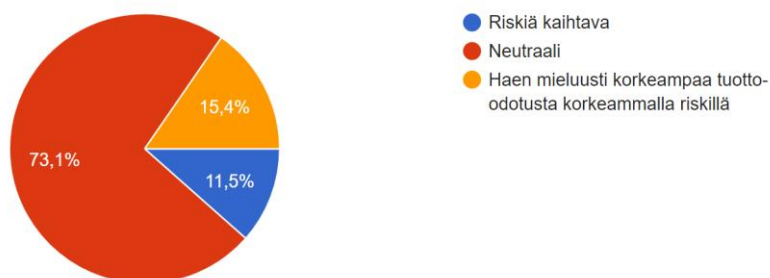
Taulukko 13. Vaasan yliopisto 3

Mikä kuvaa parhaiten sinun säästämisen/sijoittamisen tottumuksia?

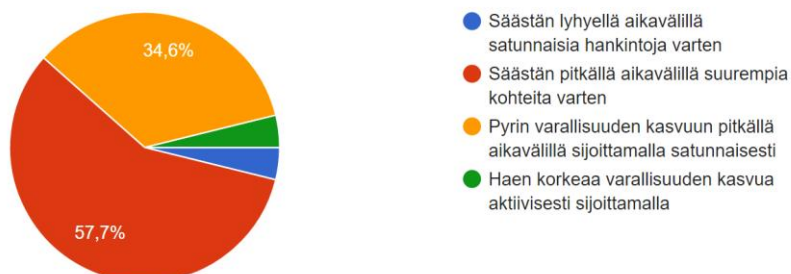
(26 vastausta)

Miten kuvailisit omaa riskinsietokykyä markkinoilla? (26 vastausta)

Mihin tarkoitukseen säästät/sijoitat? (26 vastausta)

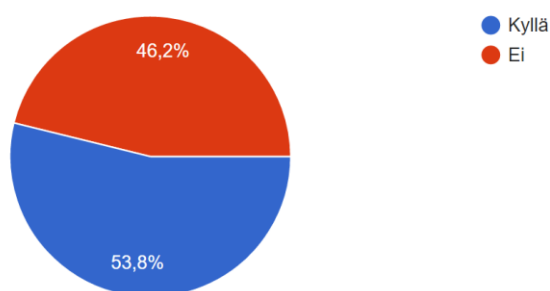
Kysymykset koulutusohjelmasta

Taulukko 14. Vaasan yliopisto 4

Koulutusohjelmasi merkitys

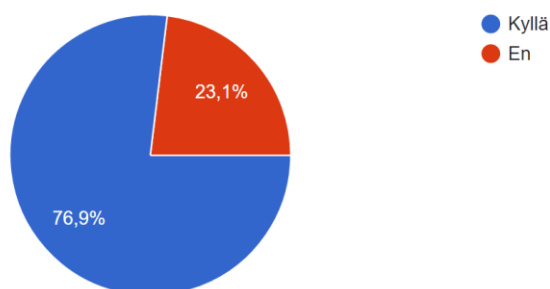
Onko koulutusohjelmassasi huomioitu mielestäsi tarpeeksi sijoittamisen asioita?

(26 vastausta)

Haluaisitko, että koulussasi käytäisiin enemmän läpi sijoittamisen/talouden asioita?

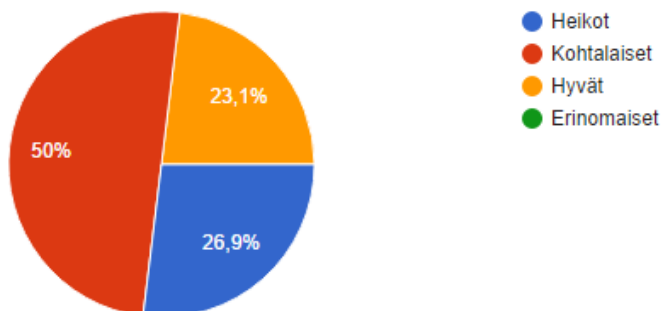
(26 vastausta)

Vastaajien arviot omista kyvyistä sekä koulun ilmapiiristä

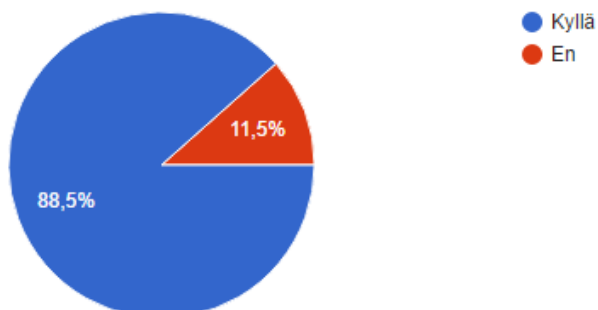
Taulukko 15. Vaasan yliopisto 5

Millaiset tiedot/taidot koet omaavasi sijoittamisen saralla? (26 vastausta)

Koetko koulusi ilmapiirin sijoittamiseen/säästämiseen kannustavana?

(26 vastausta)

5.2.4 Yrkeshögskolan Novia

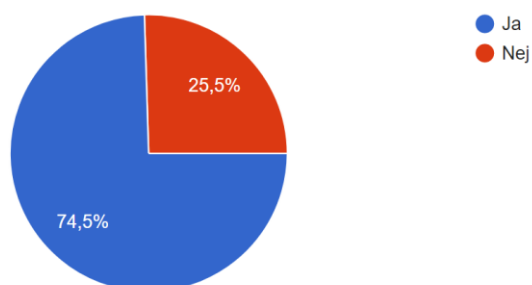
Yleistä:

Novialta sain 51 vastausta. Vastaajista 58,8 prosenttia oli naisia ja 41,2 prosenttia miehiä. Vastaajista 74,5 prosenttia ilmoitti seuraavansa talousuutisia ja samaiset 74,5 prosenttia vastanneista ilmaisi olevansa kiinnostunut sijoittamisesta.

Taulukko 16. Yrkeshögskolan Novia 1

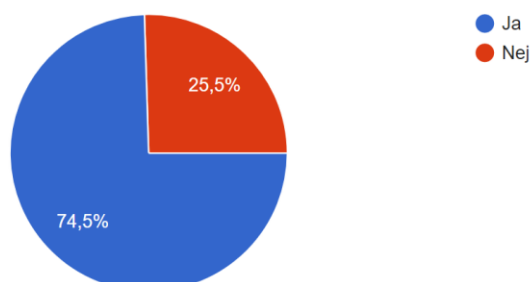
Följer du nyheter kring världsekonomin?

51 vastausta

Är du intresserad av sparande och placeringar? (Om ja, så svara gärna även på två följande frågor)

51 vastausta

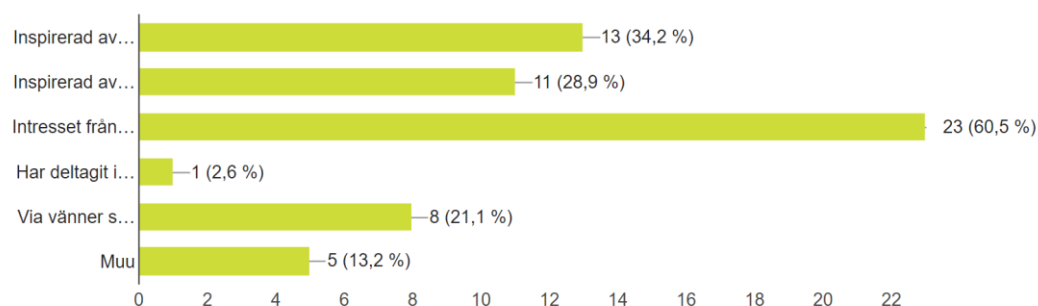
Novialla opiskelevat opiskelijat ilmaisevat saaneensa kiinnostuksen suurelta osin opintojen kautta (60,5 prosenttia), vanhemmilta saadun esimerkin kautta (34,2 prosenttia) ja lukemiensa talousuutisten kautta (28,9 prosenttia).

Suosituimmat sijoitustuotteet vastaajien keskuudessa tällä kertaa olivat suorat osakkeet (78,9 prosenttia), rahastot (63,2 prosenttia) sekä kiinteistösijoittaminen (36,8 prosenttia)

Taulukko 17. Yrkeshögskolan Novia 2

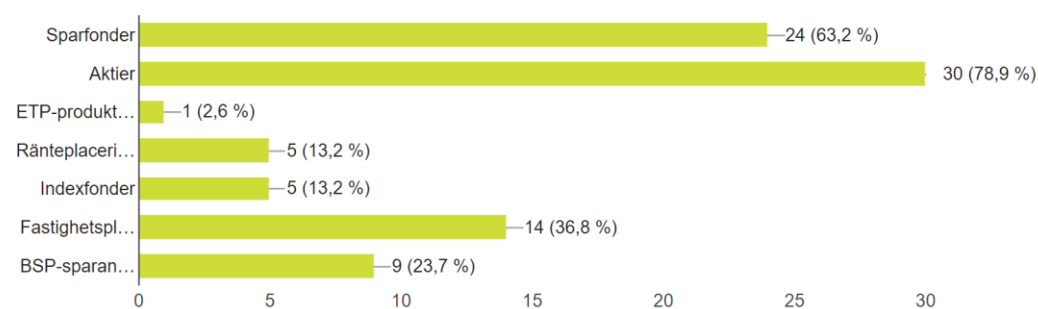
Hur blev du intresserad av sparande och placeringar ?

38 vastausta

Kryssa för de placerings produkter som du är intresserad av

38 vastausta

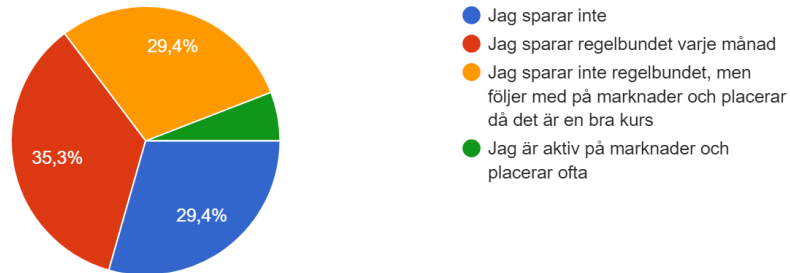

Novialla opiskelevat kuvailivat omaa säästämisen profiiliaan seuraavasti:

Taulukko 18. Yrkeshögskolan Novia 3

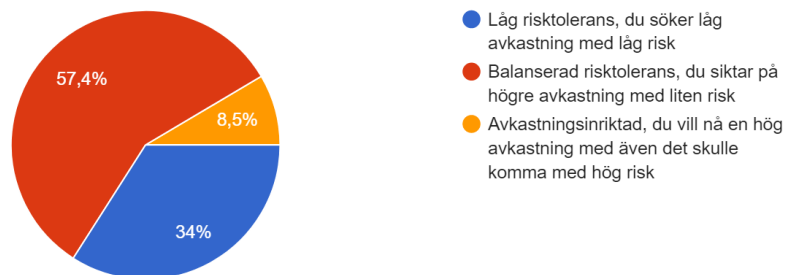
Vad beskriver dig bäst som placerare/sparare?

51 vastausta

Vilket av följande beskriver bäst din riskprofil?

47 vastausta

Vad är målsättningen med ditt sparande?

50 vastausta

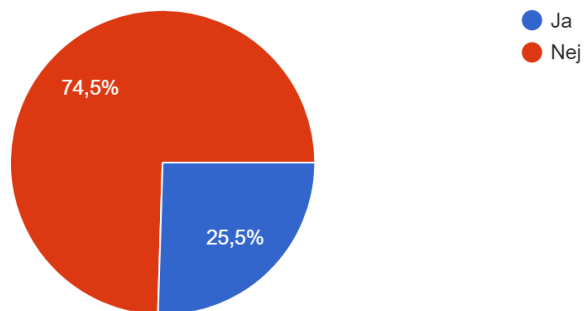
Kysymyksiä koulutusohjelmasta

Sama trendi jatkuu edelleen. Opiskelijoista 74,5 prosenttia ilmaisee, ettei ole saanut tarpeeksi tietoa sijoittamisesta/säästämisestä ja 82,4 prosenttia vastanneista toivoisi lisää opetusta.

Taulukko 19. Yrkeshögskolan Novia 4

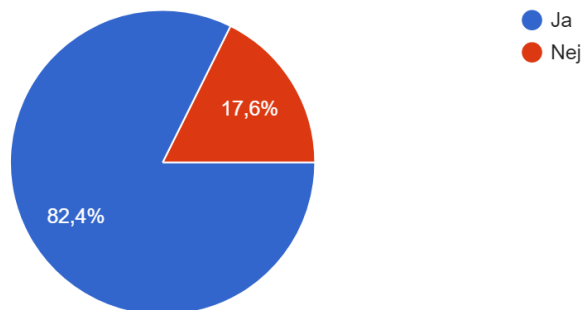
Tycker du att man inom sitt utbildningsprogram fått tillräckligt med information om sparande/investeringar

51 vastausta

Skulle du önska mer undervisning kring sparandet/placeringar?

51 vastausta

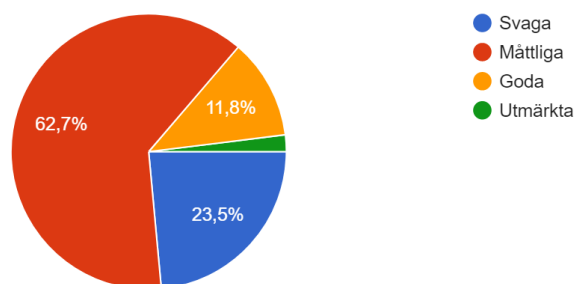

Vastaajien arviot omista kyvyistä sekä koulun ilmapiiristä

Taulukko 20. Yrkeshögskolan Novia 5

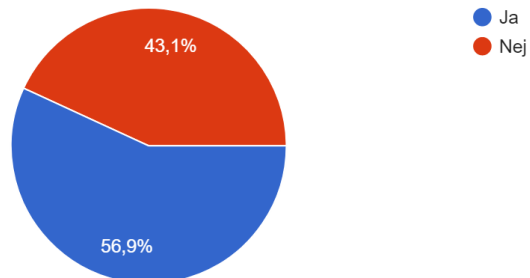
Hur skulle du bedöma dina kunskaper inom investerandet?

51 vastausta

Anser du att stämningen på din skola uppmuntrar till sparandet/placerandet?

51 vastausta

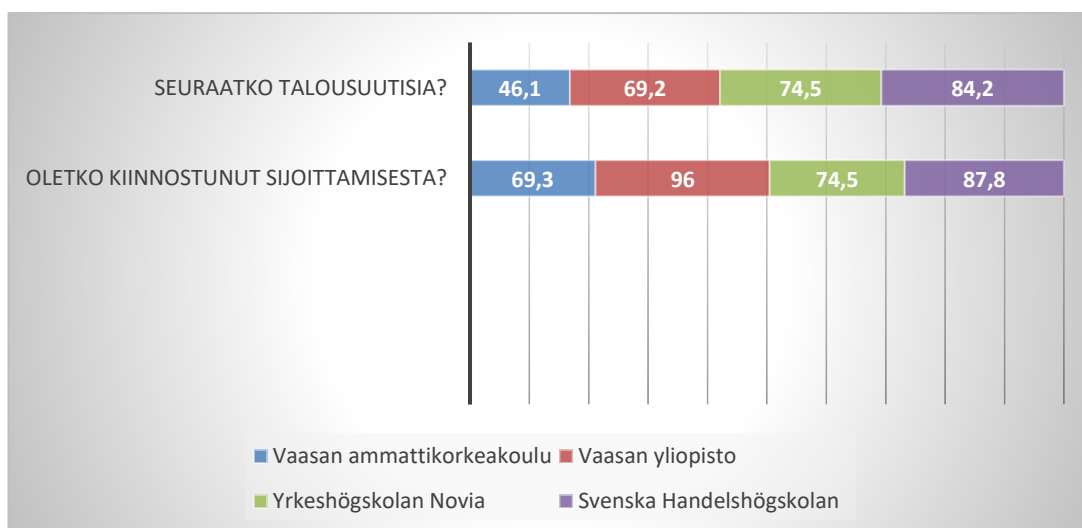
6 YHTEENVETO TULOKSISTA

Kaiken kaikkiaan vastauksia sain kasaan 350 kappaletta. Mielestäni tämä oli erittäin onnistunut otanta. Tämä määrä täyttää hyvin kvantitatiivisen tutkimuksen onnistumiseen vaadittavan määrän. Kuviossa kolme näemme graafista materiaalia vastauksista ja alla olevaan tekstiin olen avannut saatuja vastauksia tekstimuotoon (Kuvio 3).

Yleinen trendi näytti olevan se, että naiset ovat aktiivisempia vastaamaan kyselyihin, sillä tämä toteutui jokaisen koulun kohdalla selvin lukemin. Vastaaajista 210 oli naisia ja 147 miehiä.

Opiskelijoiden koulutustausta vaikutti reilusti siihen, miten he vastasivat kysymykseen ”Seuraatko aktiivisesti talousuutisia?” Vaasan ammattikorkeakoulusta kyllä vastausten osuus oli 46,1 prosenttia, Vaasan yliopistolla 69,2 prosenttia, Svenska Handelshögskolanilla 84,2 prosenttia ja Yrkeshögskola Novialla 74,5 prosenttia. (Kuvio 3) Tulokset siis osoittavat, että ruotsinkielisen koulutustaustan omaavat ovat hitusen aktiivisempia seuraamaan taloutta koskevia uutisia.

Kysymykseen ”Oletko kiinnostunut sijoittamisesta?” vastaukset jakautuivat seuraavasti: Vaasan ammattikorkeakoulusta 69,3 prosenttia ilmoitti olevansa kiinnostunut, Vaasan yliopistolta 96 prosenttia, Yrkeshögskola Novialta 74,5 prosenttia ja Svenska Handelshögskolanilta 87,8 prosenttia. Olisi mukava tietää, olisiko tämä Vaasan yliopiston huima luku olisi toteutunut myös isommalla otannalla.

Kuvio 3. Graafista materiaalia vastauksista

Voidaan sanoa, että opiskelijat ovat yleisellä tasolla hyvin kiinnostuneita sijoittamisesta sekä säästämistä, sillä alimmillaankin kiinnostusta sijoittamista kohtaan ilmaisi 69,3 prosenttia (Kuvio 3). Näyttää kuitenkin olevan, että yliopistotaustan omaavat ovat keskimäärin kiinnostuneempia sijoittamisesta kuin ammattikorkeakoulussa opiskelevat.

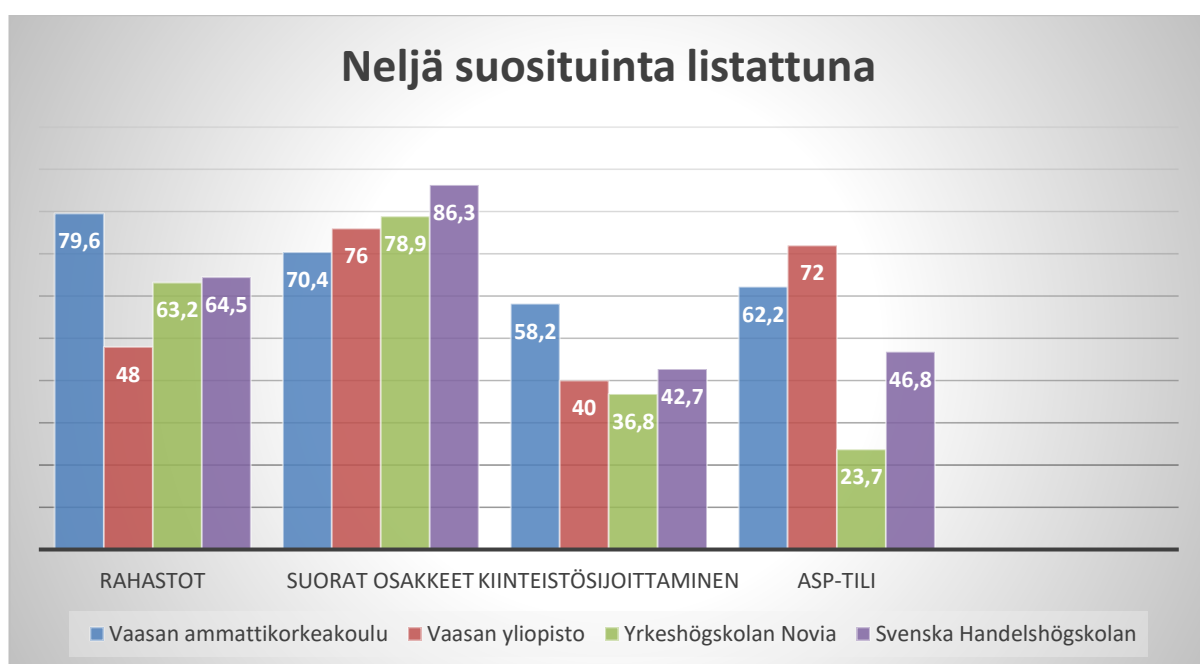
Kun selvitin, mistä oppilaiden kiinnostus sijoittamiseen on herännyt, jakoutuivat vastaukset kouluittain seuraavasti. (Kuvio 4)

Kuvio 4. Graafista materiaalia vastauksista

Ilmeisesti kielellinen tausta näkyy tässä, sillä ne joilla oli ruotsinkielinen koulustausta, merkitsivät koululta saadun kannusteen reilusti kärkeen (Kuvio 4). Koulujen olisi hyvä tiedostaa tämä, sillä tulokset osoittavat sen, että koulut voivat merkittävästi vaikuttaa koululaisten taloudelliseen osaamiseen/kiinnostamiseen joka olisi tärkeä asia kansantalouden kannalta.

Suosituimpien sijoitustuotteiden osalta jakauma oli kutakuinkin sama kaikkien koulujen kesken. (Kuvio 5) Mielenkiintoista oli kuitenkin huomata, että nuoria kiinnostavat eri tuotteet kuin vanhempia kyselyihin vastanneita aiemmissa tutkimuksissa. Esimerkiksi Säästöpankin vuonna 2016 teettämässä tutkimuksessa, johon aiemmin viittasin, ainoastaan 25 prosenttia vastanneista halusi sijoittaa suoraan osakkeisiin ja 59 prosenttia rahastoihin. Nuorten vastaukset poikkesivat siis aika lailla näistä vastauksista. Nuoret ovat siis halukkaampia ottamaan riskiä ja hakemaan korkeampaa tuotto-olettamaan kuin vanhemmat sijoittajaverinsa.

Kuvio 5. Graafista materiaalia vastauksista

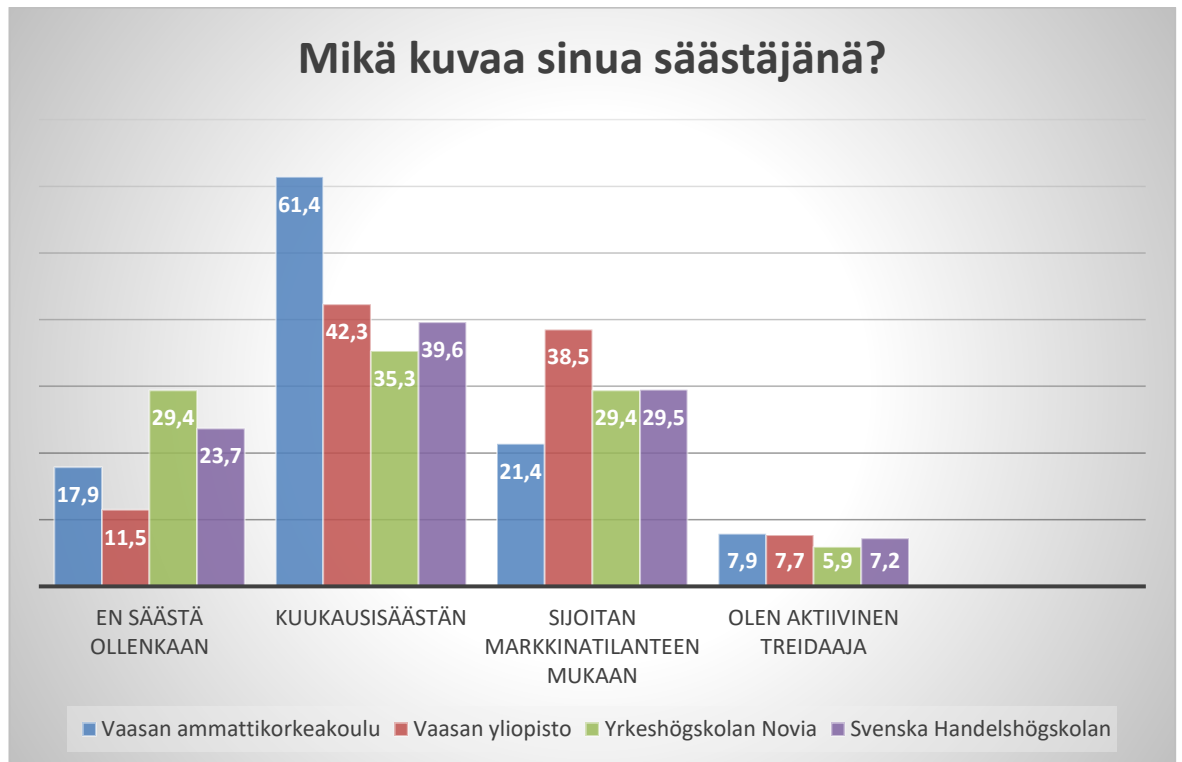
Opiskelijat vastasivat omistavansa jotain kyselyssä mainituista tuotteista (Rahastot, Suorat osakkeet, ETP-tuotteet, Korkotuotteet, Indeksirahastot, kiinteistösijoittaminen, ASP-tili) seuraavasti:

- Vaasan ammattikorkeakoulu: 55%
- Vaasan yliopisto: 84,6%
- Yrkeshögskolan Novia: 67,3%
- Svenska Handelshögskolan: 76,8%

Vähintään ylipuolella vastanneista on siis konkreettista kokemusta jostain yllämainitusta sijoitustuotteesta.

6.1.1 Kysymykset liittyen vastaajien sijoitusprofiiliin

Seuraavaksi tutkin vastaajien sijoitustottumuksia sekä aktiivisuutta. Vastaukset jakautuivat seuraavasti (Kuvio 6)

Kuvio 6. Graafista materiaalia vastauksista

Koulutaustalla ei näyttäisi olevan suurta merkitystä siihen, miten aktiivisesti opiskelijat säästävät. Mielenkiintoista oli huomata, että suurimmat lukemat kohtaan ”en säästä ollenkaan” tulivat molemmista ruotsinkielisistä kouluista. Aktiivisia sijoittajia löytyy joka koulusta kutakuinkin saman verran, skaala vaihteli 5,9 prosentin ja 7,9 prosentin välillä. Pienenä yllätyksenä tuli kuitenkin se, että Vaasan ammattikorkeakoulun vastaajista jopa 61 prosenttia ilmoitti säästävänsä säännöllisesti ja 7,9 prosenttia ilmoitti olevansa aktiivisia sijoittajia. Suurimmat lukemat näihin kategorioihin tuli siis Vaasan ammattikorkeakoulusta.

Riskiprofiili

Opiskelijoiden riskiprofiilit olivat seuraavia:

Vaasan ammattikorkeakoulu

Riskiä kaihtava: 25,9%

Neutraali: 60,4%

Haen mieluummin korkeampaa tuotto-odotusta korkeammalla riskillä: 13,7%

Vaasan yliopisto

Riskiä kaihtava: 11,5%

Neutraali: 73,1%

Haen mieluummin korkeampaa tuotto-odotusta korkeammalla riskillä: 15,4%

Yrkeshögskolan Novia

Låg risktolerans, du söker låg avkastning med låg risk: 34%

Balanserad risktolerans, du siktar på högre avkastning med liten risk: 57,4%

Avkastningsinriktad, du vill nå en hög avkastning med även det skulle komma med hög risk: 8,5%

Svenska Handelshögskolan

Låg risktolerans, du söker låg avkastning med låg risk: 22,8%

Balanserad risktolerans, du siktar på högre avkastning med liten risk: 62,5%

Avkastningsinriktad, du vill nå en hög avkastning med även det skulle komma med hög risk: 14,7%

Koulutustaustalla ei näyttänyt olevan taaskaan kovin suurta merkitystä vastausten keskuudessa. Vastaukset tukevat jollain tapaa myös Säästöpankin vuonna 2016 tekemää kyselyä, jonka tuloksena todettiin suomalaisten olevan todella tasaisia ja riskiä kaihtavia sijoittajia. Kuitenkin kategorian ”riskiä kaihtava” vastaukset jäivät kohtalaisen pieniksi, joten nuoret sijoittajat taitavat ovat rohkeampia sijoittajia

kuin vanhempi ikäpolvi. Nuoret eivät kaihda riskiä, mutta eivät erityisesti haakaan riskillä korkeampia tuottoja.

Tutkin myös, mihin tarkoitukseen opiskelijat säästävät ja tulokset ovat seuraavat:

Vaasan ammattikorkeakoulu

Säästän lyhyellä aikavälillä satunnaisia hankintoja varten: 27,5%

Säästän pitkällä aikavälillä suurempia kohteita varten: 46,4%

Pyrin varallisuuden kasvuun pitkällä aikavälillä sijoittamalla satunnaisesti: 19,6%

Haen korkeaa varallisuuden kasvua aktiivisesti sijoittamalla: 6,5%

Vaasan yliopisto

Säästän lyhyellä aikavälillä satunnaisia hankintoja varten: 3,8%

Säästän pitkällä aikavälillä suurempia kohteita varten: 57,7%

Pyrin varallisuuden kasvuun pitkällä aikavälillä sijoittamalla satunnaisesti: 34,6%

Haen korkeaa varallisuuden kasvua aktiivisesti sijoittamalla: 3,8%

Yrkeshögskolan Novia

Jag sparar kortsiktig så att man har råd om man hittar något man vill köpa: 28%

Jag sparar långsiktig för nått större objekt (T.ex eget hus osv): 50%

Jag söker långsiktig avkastning genom att placera de tillgångar jag har: 22%

Jag söker hög avkastning genom att placera aktivt på olika marknader: 0%

Svenska Handelshögskolan

Jag sparar kortsiktig så att man har råd om man hittar något man vill köpa: 8,8%

Jag sparar långsiktig för nått större objekt (T.ex eget hus osv): 55,5%

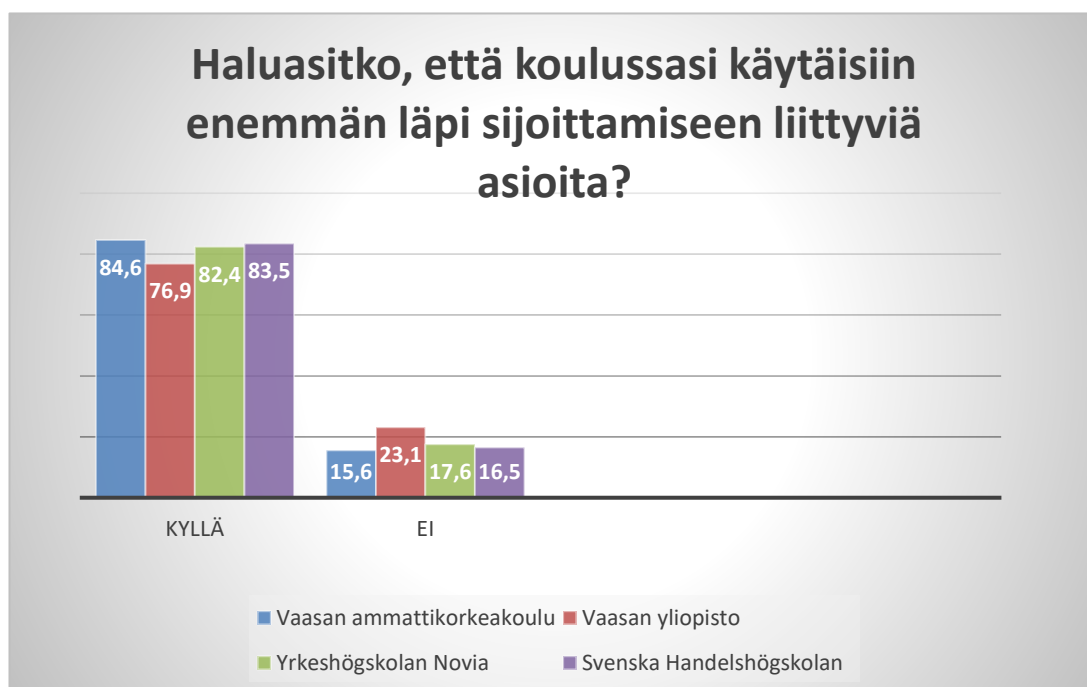
Jag söker långsiktig avkastning genom att placera de tillgångar jag har: 31,4%

Jag söker hög avkastning genom att placera aktivt på olika marknader: 4,4%

Tässä kategoriassa vastaukset mukailivat vahvasti toisiaan. Näyttää siltä, että opiskelijat säästävät mielellään pitkäaikaisesti isompiin kohteisiin ja sijoittavat samalla periaatteella.

6.1.2 Kysymykset koulutusohjelmasta

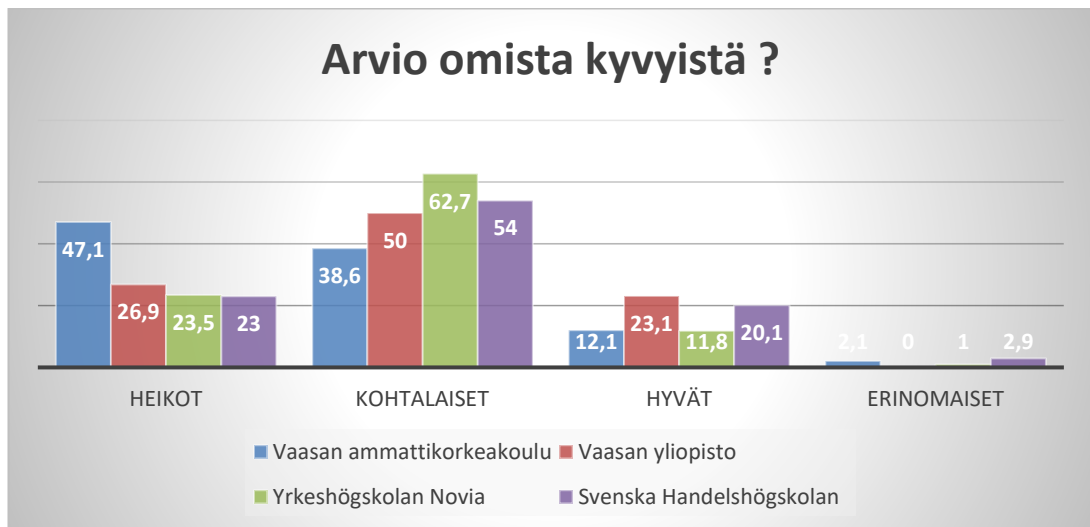
Halusin tutkimuksessani selvittää myös, kokivatko vastanneet saaneensa tarpeeksi tietoa sijoittamisesta/säästämisestä ja mikäli he toivoisivat lisää opetusta aiheen tiimoilta. Tässä kategoriassa vastaukset olivat hyvin yhteneväisiä. Merkittävä enemmistö vastaajista haluaa lisää opetusta sijoittamisesta/säästämisestä. (Kuvio 7).

Kuvio 7. Graafista materiaalia vastauksista

6.2 Itsearviointi koulusta sekä omista taidoista

Halusin myös selvittää, miten vastaajat arvioisivat omia taitojaan aiheen tiimoilta, sekä miten he kokevat koulun ilmapiirin tukevat sijoittamista/säästämistä. Vastajat arvioivat omat sijoittamisen taitonsa seuraavasti:

Kuvio 8. Graafista materiaalia vastauksista

Tässä kategoriassa nähtiin vähän koulukohtaisia eroja. Yliopistotaustaiset vastaajat keskimäärin arvioivat itsensä taidoiltaan ”paremmiksi” sijoittajiksi kuin ammattikorkeakoulutaustaan omaavat vastaajat. (Kuvio 8) Myös koulun ilmapiiri näyttäisi olevan merkittävästi suotuisampi sijoittamista/säästämistä kohtaan yliopistomaailmassa kuin ammattikorkeakouluissa. (Kuvio 9)

Kuvio 9. Graafista materiaalia vastauksista

7 LOPPUPÄÄTELMÄT

7.1 Tutkimuksen luotettavuus ja kehitysehdotukset?

Tutkimus on *validi*, sillä tutkimuksen otanta saatiin hyvin laajaksi ja kysymykset olivat hyvin kohdennettuja sekä laajoja. Otannassa käsiteltiin yhteensä neljän eri koulun opiskelijoita, joten yksittäisen koulun omat ominaisuudet eivät ole päässeet vääristämään tutkimuksen tuloksia.

Tutkimuksen *reliabiliteetti* on myös hyvä, sillä jos tuotettaisiin samanlainen tutkimus, olisi vastaukset samankaltaisia ja antaisivat samanlaiset tulokset.

Tutkimusta voisi kehittää siten, että otanta kerättäisiin eri kouluista ympäri suomea. Tässä nimenomaisessa tutkimuksessa otanta kerättiin maantieteellisesti ka-pealta alueelta.

7.2 Oman oppimisen arviointi

Opinnäytetyön läpivienti tuki vahvasti myös omaa oppimistani. Vaikka olen kiinnostunut aihepiiristä ja osittain työskentelenkin aiheen parissa, sain silti useita ”ahaa-elämyksiä” esimerkiksi eri tuotteiden saralla. Luin kirjallisuutta sekä lukuisia nettilähteitä aiheen ympäriltä, joten opin paljon teoreettisia asioita taloudesta. Mielestäni työ oli todella mielenkiintoista viedä läpi, sillä tutkimukseni oli onnistunut ja sain laajan otannan kyselylleni. Tuntuu, että löysin myös oikeasti hyödyllisiä seikkoja tutkimukseni kautta ja tutkimuksestani saattaa olla hyötyä kouluille, mikäli he ottavat opiskelijoiden toiveet vakavasti.

7.3 Tiivistelmä tuloksista

Saaduista tuloksista ilmeni muutamia todella mielenkiintoisia seikkoja. Ensinnäkin vaikuttaa siltä, että opiskelijat ovat yleisesti hyvin kiinnostuneita taloudesta ja sijoittamisesta. Tein huomion, että koululla voi olla halutessaan merkittävä rooli nuorten opiskelijoiden kannustamisessa säästämiseen, sillä ruotsinkielisen koulutustaustan omaavat merkitsivät koululta saadun kannusteen suurimmaksi kiinnostuksen herättäjäksi säästämisen saralla. Tuloksista kävi myös ilmi, että opiskelijat

toivovat vahvasti lisää opetusta koskien sijoittamista. Tämä toistui riippumatta koulutustaustasta ja aikaisemmasta sijoituskokemuksesta.

Mitään suoraa korrelaatiota sijoittamisaktiivisuuden ja korkeamman koulutustaustan väliltä en löytänyt. Selviä eroja kuitenkin löytyi. Yliopistotaustan omaavat olivat yleisesti ottaen kiinnostuneempia sijoittamisesta sekä kokivat omaavansa paremmat taidot sijoittamisen saralla. Yliopistotaustan omaavat omistivat myös keskimäärin enemmän sijoittamisen tuotteita kuin ammattikorkeakoulutaustan omaavat.

Yliopistoissa myös koettiin, että koulun ilmapiiri kannustaa sijoittamiseen merkittävästi enemmän kuin ammattikorkeakouluissa. Tulosten pohjalta voidaan siis ajatella, että yliopiston käyneet opiskelijat saavat paremmat taustan sekä edellytykset menestyksekkääseen talouden hoitamiseen. Kun yksilön tulotaso kohenee, saattaa erot lisääntyä.

Ruotsinkielisistä vastauksista ei ilmennyt mitään sellaista, joka olisi mukailut ajatusta, että ruotsinkieliset sijoittajat olisivat lähempänä ruotsalaista sijoituskulttuuria kuin suomenkieliset kanssaveljet.

8 LÄHTEET

Danske Bank. 2017. Sijoitusvakuutus. Suomi. Viitattu 04.12.2016

<https://www.danskebank.fi/fi-fi/Henkiloasiakkaat/Saasta-ja-sijoita/vakuutussaastaminen/Pages/sijoitusvakuutus.aspx>

Danske Invest. 2015. Svenska investerare har bäst självförtroende. Ruotsi. Viitattu: 15.01.2017

<http://www.danskeinvest.se/news/svenska-investerare-har-baest-sjaelvfoertroende-3249>

European Central Bank. 2016. Inflation in the Euro area. Viitattu: 28.12.2016

<https://www.ecb.europa.eu/mopo/html/index.en.html>

Fine. 2013. Tavallisimmat sijoitustuotteet. Vakuutus- ja rahoitusneuvonta. Suomi Viitattu:28.10.2016

https://www.fine.fi/finanssitietoa/arvopaperiasiat/tavallisimmat-sijoitustuotteet.html#id_1

Investerarbrevet. 2013. Svenska investerare föredrar aktier framför amorteringar. Ruotsi. Viitattu: 18.01.2017

<http://www.investerarbrevet.se/default.aspx?a=Mjcw-q9hSnZHKYA4=>

Juutilainen, J. 2015. Pörssissä pelataan uhkapeliä raaka-aineilla. Savon sanomat. Suomi. Viitattu: 26.12.2016

<http://www.savosanomat.fi/talous/Raaka-aineilla-pelataan-uhkapeli%C3%A4/523362>

Jyväskylän Yliopisto. 2015. Määrällinen tutkimus. Suomi. Viitattu: 25.01.2016

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/maarallinen-tutkimus>

Kauppalehti. 2016. ABB:n kurssi sekä listausmaa. Suomi. Viitattu: 23.10.2016

<http://www.kauppalehti.fi/5/i/porssi/porssikurssit/osake/?klid=1003903>

Keskuskauppakamari. 2016. Kiinteistösijoittaminen kukoistaa. Suomi. Viitattu: 20.12.2016

<http://kauppakamari.fi/2016/03/21/kiinteistosijoittaminen-kukoistaa/>

Lassila, A & Saarinen, J. Nordea pudotti rajusti osakesijoittamisen hintaa. Helsingin sanomat. 2016. Suomi. Viitattu: 03.01.2017

<http://www.hs.fi/talous/a1474260830660>

Nordea. 2016. Korke-extra tili. Suomi. Viitattu: 20.11.2017

<http://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/saastot/saastamisen-tilit/korkoextra.html>

Nordea. 2016. Tavoitesäästö. Suomi. Viitattu: 04.12.2016

<http://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/saastot/sijoittaminen/tavoitesaasto.html>

Nordea. 2016. Pörssinoteeratut todistukset. Suomi. Viitattu: 28.11.2016

<http://www.nordea.fi/markets/tuotteet-ja-palvelut/Kaikki-Sijoitustuotteet/ETN/#tab=Lisatietoa-ETN-sta>

Nordic Growth Market. 2016. En ny investeringstrend hos svenskarna. Ruotsi. Viitattu: 20.01.2017

<http://www.ngm.se/ny-investeringstrend-hos-svenskarna/>

Nordnet. 2015. Hajauta ETF-tuotteilla. Suomi. Viitattu: 23.11.2016

<https://www.nordnet.fi/palvelut-ja-tuotteet/sijoitukset/etf.html>

Nordnet. 2016. Hyödy korkoa korolle ilmiöstä. Suomi. Viitattu: 10.01.2017

https://www.nordnet.fi/kampanjat/alkuun/korkoa-korolle.html?gclid=Ci3MXErdACFU5eGQodJNQCRRQ&ef_id=VcotZAAAZK2xk3s:20161116145655:s

Nordnet. 2016. Pörssin ja markkinoiden aukioloajat. Suomi. Viitattu: 23.10.2016

<https://www.nordnet.fi/mux/web/marknaden/marknadsinformation/oppettider.html>

Lehtinen, A. 2015. Suuri välittäjätkimus. Viisas Raha. 6. 3-25. Viitattu: 08.01.2017
<https://www.nordnet.fi/download/18.109949eb14b6e1eb8cb290b9/1440143239431/PDF+Viisas+Raha+2015.pdf>

Oksaharju, J. Nuoret sijoittajat keskimääräistä riskinottohalukkaampia. Nordnet. 2015. Suomi. Viitattu: 08.01.2017
<http://www.nordnetblogi.fi/nuoret-sijoittajat-keskimaaraista-riskinottohalukkaampia/09/02/2015/>

OP. 2016. Pörssilistatut indeksituotteet – mitä ovat ETP, ETF, ETC ja ETN. Suomi. Viitattu: 23.11.2016
<https://www.op.fi/op/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/porssilistatut-indeksituotteet---mita-ovat-etp--etf-etc-ja-etn?cid=151633200>

OP. 2016. OP-eläkevakuutus. Suomi. Viitattu: 04.12.2016
<https://www.op.fi/op/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/vakuutussaastaminen/op-elakevakuutus?id=36310&srcpl=8>

Persson, E. 2016. Svenska investerare placerar helst i aktier. SVD Näringsliv. Suomi. Viitattu: 17.01.2017
<http://www.svd.se/svenska-investerare-placerar-helst-i-aktier>

Petroff, A. The difference between saving and investing. Morningstar. 2012. Viitattu: 20.10.2016
<http://www.morningstar.co.uk/uk/news/81403/the-difference-between-saving-and-investing.aspx>

Pörssisäätiö. 2016. Kotitalouksien rahoitusvarat. Suomi. Viitattu: 07.01.2017
<http://www.porssisaatio.fi/blog/statistics/kotalouksien-rahoitusvarat/>

Rakli. 2016. Suora kiinteistösijoittaminen. Suomi. Viitattu: 23.12.2016
<http://www.rakli.fi/kiinteistosijoittaminen/sijoitus-ja-rahoitusmuodot/suora-kiinteistosijoittaminen.html>

Sijoitustieto. 2014. Suomalaiset sijoittajina. Suomi. Viitattu: 10.11.2016

<https://www.sijoitustieto.fi/sijoitusartikkelit/suomalaiset-sijoittajina>

S-pankki. 2016. S-tili on mutkaton käyttötili. Suomi. Viitattu: 16.11.2016

<https://www.s-pankki.fi/fi/arjen-raha-asiat/s-tili/>

Sjöström, M. 2015. Helsingin pörssin osakevaihto kasvoi heinäkuussa kolmanneksen. Arvopaperi. Suomi. Viitattu 03.01.2017

<http://www.arvopaperi.fi/uutiset/helsingin-porssin-osakevaihto-kasvoi-heinakuussa-kolmanneksen-6146620>

Söderberg, C. 2013. Vi investerar i aktier hellre än att amortera på lån. Compricer. Ruotsi. Viitattu: 18.01.2017

<https://www.compricer.se/nyheter/artikel/svenskarna-investerar-i-aktier-och-fonder-hellre-an-att-amortera-pa-lan-och-att-spara-till-pensionen>Säästöpankki.

2016. Näin Suomi säästää-tutkimus. Suomi. Viitattu: 06.01.2017

<http://www.saastopankki.fi/media/uutishuone#/pressreleases/naein-suomi-saaestaeae-tutkimus-usko-omaan-talouteen-vahvistunut-selvaesti-1620438>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2016. Sosiaaliryhmien välillä on terveyseroja. Suomi. Viitattu: 15.10.2016

<https://www.thl.fi/fi/tutkimus-ja-asiantuntijatyo/hankkeet-ja-ohjelmat/stop-koyhyys/nakokulmia-teemaan/sosiaaliryhmien-valilla-on-terveyseroja>

Väisänen, V. 2009. Käyttö- ja säästötilien korkotuotoissa isoja eroja. YLE Kuningaskuluttaja. Viitattu: 15.11.2016

<http://yle.fi/aihe/artikkeli/2007/12/13/kaytto-ja-saastotilien-korkotuotoissa-isoja-eroja>

Liite 1. Frågeformulär

En undersökning om placeringsaktivitet hos studerande

Bakgrundsinformation

1. Du studerar ekonomi vid

Merkitse vain yksi soikio.

- Svenska Handelshögskolan
- Yrkeshögskolan Novia
- Vasa Universitet
- Vasa Yrkeshögskola

2. Kön

Merkitse vain yksi soikio.

- Kvinna
- Man

Enkät

3. Följer du nyheter kring världsekonomin?

Merkitse vain yksi soikio.

- Ja
- Nej

4. Är du intresserad av sparande och placeringar? (Om ja, så svara gärna även på två följande frågor)

Merkitse vain yksi soikio.

- Ja
- Nej

5. Hur blev du intresserad av sparande och placeringar ?

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Inspirerad av föräldrarna
- Inspirerad av nyheter kring detta ämne
- Intresset från ekonomi studier
- Har deltagit i en frivillig investeringskurs
- Via vänner som har ekonomi som intresse
- Muu: _____

6. Kryssa för de placerings produkter som du är intresserad av

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Sparfonder
- Aktier
- ETP-produkter (ETF, ETC, ETN)
- Räntheplaceringar
- Indexfonder
- Fastighetsplacering
- BSP-sparande (ASP-tili på finska)

7. Äger du några produkter som blev nämnda ovanför?

Merkitse vain yksi soikio.

- Ja
- Nej

8. Vad beskriver dig bäst som placerare/sparare?

Merkitse vain yksi soikio.

- Jag sparar inte
- Jag sparar regelbundet varje månad
- Jag sparar inte regelbundet, men följer med på marknader och placerar då det är en bra kurs
- Jag är aktiv på marknader och placerar ofta

9. Vilket av följande beskriver bäst din riskprofil?

Merkitse vain yksi soikio.

- Låg risktolerans, du söker låg avkastning med låg risk
- Balanserad risktolerans, du siktar på högre avkastning med liten risk
- Avkastningsinriktad, du vill nå en hög avkastning med även det skulle komma med hög risk

10. Vad är målsättningen med ditt sparande?

Merkitse vain yksi soikio.

- Jag sparar kortsiktig så att man har råd om man hittar något man vill köpa
- Jag sparar långsiktig för nått större objekt (T.ex eget hus osv)
- Jag söker långsiktig avkastning genom att placera de tillgångar jag har
- Jag söker hög avkastning genom att placera aktivt på olika marknader

Frågor kring din utbildning

11. Tycker du att man inom sitt utbildningsprogram fått tillräckligt med information om sparande/investeringar

Merkitse vain yksi soikio.

- Ja
 Nej

s.google.com/forms/d/1HjTlw0MQbz1272O4XoCNWlswKhkyqhrv2k3Is7vp_sQ/edit

En undersökning om placeringsaktivitet hos studerande

12. Skulle du önska mer undervisning kring sparandet/placeringar?

Merkitse vain yksi soikio.

- Ja
 Nej

13. Hur skulle du bedöma dina kunskaper inom investerandet?

Merkitse vain yksi soikio.

- Svaga
 Måttliga
 Goda
 Utmärkta

14. Anser du att stämningen på din skola uppmuntrar till sparandet/placerandet?

Merkitse vain yksi soikio.

- Ja
 Nej

15. Vill du delta i lotterin? (Om ja, så skriv gärna din email)

Tack för dina svar och trevlig fortsättning på året!

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
VASA YRKESHÖGSKOLA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Liite 2. Kysely

Tutkimus opiskelijoiden sijoitusaktiivisuudesta

Tutkimuksesta saatava aineisto toimii Vaasan ammattikorkeakoulussa opiskelevan opiskelijan opinnäytetyön aineistona.

Taustatietoa vastaajista

1. Opiskelet liiketaloutta

Merkitse vain yksi soikio.

- Vaasan Yliopistossa
- Vaasan Ammattikorkeakoulussa
- Svenska Handelshögskolanissa
- Yrkeshögskola Novialla

2. Sukupuoli

Merkitse vain yksi soikio.

- Mies
- Nainen

Kysely

3. Seuraatko aktiivisesti talousuutisia?

Merkitse vain yksi soikio.

- Kyllä
- En

4. Oletko kiinnostunut sijoittamisesta? (Jos kyllä, vastaa myös kahteen seuraavaan kysymykseen)

Merkitse vain yksi soikio.

- Kyllä
- En

5. Mikä sai sinut kiinnostuneeksi sijoittamisesta?

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Sijoittamiseen/Säästämiseen kannustaneet vanhemmat
- Aihepiirin uutiset
- Koululta saatu kannuste
- Kaveripiirin vaikutuksesta
- Vapaaehtoisen sijoittamiskurssin innoittamana
- Muu: _____

6. Ruksaa kaikki sinua kiinnostavat säästämisen/sijoittamisen tuotteet.

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Sijoitusrahastot
- Suorat osakkeet
- ETP-tuotteet (ETF, ETC, ETN)
- Korkotuotteet
- Indeksit
- Kiinteistösijoittaminen
- Asuntosäästäminen (Esim ASP-tili)
- Muu: _____

7. Omistatko jotain yllämainituista tuotteista?

Merkitse vain yksi soikio.

- Kyllä
- En

8. Mikä kuvaa parhaiten sinun säästämisen/sijoittamisen tottumuksia?

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- En säästä ollenkaan
- Säästän säännöllisesti kuukausittain
- En säästä säännöllisesti, mutta etsin aktiivisesti sijoituskohteita ja sijoitan, kun mielestäni aika on otollinen
- Olen aktiivinen sijoittaja

9. Miten kuvailisit omaa riskinsietokykyä markkinoilla?

Merkitse vain yksi soikio.

- Riskiä kaihtava
- Neutraali
- Haen mieluusti korkeampaa tuotto-odotusta korkeammalla riskillä

10. Mihin tarkoitukseen säästät/sijoitat?

Merkitse vain yksi soikio.

- Säästän lyhyellä aikavälillä satunnaisia hankintoja varten
- Säästän pitkällä aikavälillä suurempia kohteita varten
- Pysin varallisuuden kasvuun pitkällä aikavälillä sijoittamalla satunnaisesti
- Haen korkeaa varallisuuden kasvua aktiivisesti sijoittamalla

Koulutusohjelmasi merkitys

11. Onko koulutusohjelmassasi huomioitu mielestäsi tarpeeksi sijoittamisen asioita?

Merkitse vain yksi soikio.

- Kyllä
- Ei

12. Haluaisitko, että koulussasi käytäisiin enemmän läpi sijoittamisen/talouden asioita?

Merkitse vain yksi soikio.

Kyllä

En

13. Millaiset tiedot/taidot koet omaavasi sijoittamisen saralla?

Merkitse vain yksi soikio.

Heikot

Kohtalaiset

Hyvät

Erinomaiset

14. Koetko koulusi ilmapiirin sijoittamiseen/säästämiseen kannustavana?

Merkitse vain yksi soikio.

Kyllä

En

15. Haluan osallistua arvontaan. (Mikäli kyllä, lisää sähköpostiosoitteesi tekstikenttään)

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
VASA YRKESHÖGSKOLA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Kiitos vastauksista ja hyvää kuluva vuotta!
